THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. PENKTADIENIS – FRIDAY, KOVAS – MARCH 24, 1989 Nr. 58

Trukdymai Sąjūdžio kandidatams

Pareigūnų opozicija prieš Sąjūdį

Vilnius. – Kovo 23 d., 1989. (LIC) – Likus tik kelioms dienoms iki deputatų rinkimų dienos, Sąjūdžio kandidatams vyriausybė ir vietiniai rajonų vadovai padėjo daryti visokias kliūtis jų išrinkimui. Angonita Rupšytė, kuri yra rinkimų kampanijos koordinatorė Vilniaus Sąjūdžio įstaigoje, pasakė šiandien, jog Sąjūdžio vadovybė pasiuntė Centrinei Rinkimų komisijai Maskvoje ir Lietuvos Aukščiausios tarybos prezidiumui pareiškimą, kuriame pareiškia, jog yra nesilaikoma rinkimų įstatymo ir nenorima leisti Sąjūdžio nariams stebėti rinkimus balsavimų metu. Sąjūdis neseniai buvo įregistruotas kaip oficiali organizacija.

Sąjūdžio skundas

Sąjūdžio skunde Rinkimų komisijai yra pranešta, jog Lietuvos televizija atsisakė leisti penkių minučių pranešimą rinkimų klausimais, vietinė Sovietų spauda leidžia labai plačiai aprašyti ne Sąjūdžio kandidatus, bet sąjūdiečiams to nėra, partijos kai kurie vietiniai sekretoriai neleidžia Sąjūdžio kandidatams susitikti su darbininkais ir pasikalbėti rinkimų reikalais. Lietuvos komunistų vyriausybė iki šiol neleido atspausdinti Sąjūdžiui savo brošiūrų, kuriose būtų išdėstyta Sąjūdžio platforma. Taip pat neleido atspausdinti Sąjūdžio narių kandidatų plakatų. Kai kuriuose Lietuvos vietose partijos vadovai išleido spausdintą medžiagą prieš Sąjūdžio kandidatus ir juos paskleidė savo darbovietėse.

Savo pareiškime Sąjūdis konstatuoja, jog tokie dalykai praktikoje pažeidžia Sovietų rinkimų įstatymus, kurie deklaruoja lygybę visiems kandidatams. Likus tik trims dienoms iki rinkimų, vyriausybė leido atsispausdinti Sąjūdžio rinkimų medžiagą, kuriai nebėra galimybių išplatinti gyventojų tarpe. Ir per tą laiką reikia paskleisti žmonėse visą balsavimams reikalingą medžiagą. Rinkimų dieną draudžiama bet kokia propaganda.

Reikalauja stebėtojų

Sąjūdis savo rašte Lietuvos Aukščiausios tarybos prezidiumui praneša, jog kai kuriose vietose vietiniai viršininkai neleidžia Sąjūdžio žmonėms stebėti rinkimų. Sąjūdis argumentuoja, jog, jei kovo 16 d. buvo leista Sąjūdžiui veikti legaliai, tai turi būti leista turėti rinkimų būstinėse ir savo stebėtojus. Sąjūdžio vykdomosios tarybos atstovai šiandien įteikė protesto raštą Prezidiumo pirmininkui Vytautui Astrauskui, kuris, kaip pranešama, sutiko, kad Sąjūdis turi teisę turėti rinkimuose savo stebėtojus.

Sąjūdžio opozicija

Sąjūdžiui opozicija šiose rinkimuose susidaro ne tik iš kai kurių partijos vadovų, bet ir iš tų grupių, kurios aiškiai pasisako už Lietuvos nepriklausomybę ir tos grupės yra Krikščionių Demokratų partija, Lietuvių Helsinkio pakto grupė ir Lietuvos Laisvės Lyga. Šios grupės ragina lietuvius neiti balsuoti, sakydamos, jog dalyvavimas balsavimuose įteisins Sovietų okupaciją Lietuvoje, kurią tarptautinis pasaulis atsisako pripažinti. Taip pat ir rusų organizacija „Jedinstvo" išvystė propagandą prieš Sąjūdį ir surengė demonstracijas prieš Sąjūdį ir jo programą. Toje demonstracijoje dalyvavo maždaug 15,000 rusų, kuriems pritarė ir lenkai bei kitų tautybių mažuma. Daugelis tautybių pasisako už Sąjūdį, pavyzdžiui, žydai, totoriai ir dar kelios kitos.

Nežiūrint šių sunkumų ir trukdymų, Sąjūdis mano pravesti 30 deputatų į Aukščiausiąją tarybą. Lietuvai yra skirta 42 vietos. Praėjusį savaitgalį Sąjūdžio nariai pasidalinę lankė įvairias Lietuvos provincijas ir aiškino gyventojams savo platformą, ką jie darys, jei bus išrinkti. Rupšytė sako, kad žmonės juos sutiko su entuziazmu. Kai kur rinkimų komisijose yra Sąjūdžio žmonių ir jie neleis, kad prie urnų įvyktų apgaulės-falsifikavimai. Sąjūdžio nariai išvažinėjo po visą Lietuvą su paskutiniais pranešimais, ragindami balsuoti tik už Sąjūdžio kandidatus.

Ekologiniai reikalai

Sąjūdis taip pat primena, kad jo programos vienas tikslų yra tuoj pat sutvarkyt Lietuvos ekologinius reikalus, kurių yra gana daug. Ir Jonavoje įvykęs sprogimas yra kaip tik vienas iš tų reikalų, kuriuos patys lietuviai turi spręsti neatidėliodami, bet ne centras Maskvoje. Žaliųjų atstovai per Sąjūdį yra ne kartą įspėję vyriausybę, kad Jonavoje esantis amoniako tankas yra nesaugus, bet kadangi tai priklauso Maskvai, tai į tuos įspėjimus nebuvo kreipiama dėmesio. Pranešama, kad po sprogimo jau mirė 7 žmonės. O Sąjūdis nuo pat savo veiklos prdžios primindavo saugumo trūkumus panašiems chemikalų tankams, kurie tvarkomi iš Maskvos.

Pavargo tikėti

Vilnius. – Lietuvoje skundžiamasi, jog žmonės pavargo nuo rašymo įvairių prašymų vyriausybėms įstaigoms. Žmonės pavargo tikėti, nes girdi tik žodžius, o tikrų darbų ir perestroikos metais nemato. Sakoma, kad valdininkai nesiskaito su tėvais, kuriuos laiko tik darbo jėga. O ta darbo jėga turi išsimiegoti ir kitą dieną eiti į darbą, nors mažai miegoję, kadangi gyvena susispaudę su vaikais penkių kvadratinių metrų plote, o vaikai dažnai naktį verkia ir neleidžia išsimiegoti. Dėl vaikų motinos stovinčios ilgas valandas eilėse, kad gautų rankšluostį ar paltelį vaikui, batus, kepurę ir suknelę. Ir dažnai grįžta negavusios, nes neliko. O jei šeima turi tris arba keturis vaikučius, kuriems negauna rūbelių ir kitų dalykų, kuo begali pasitikėti. Motinos sakosi pavargusios nuo pažadų, kad bus geriau, pavargusios tikėti... rašo „Tiesa".

Jėzaus kelias į Kalvarijos kalną. Tintoretto (1518-1594) kūrinys Venecijoje.

Pavojus Nikaragvos laisvės kovotojams

Washingtonas. – Valstybės departamento sekretorius James Baker III ragina Kongresą tęsti pagalbą Nikaragvos Contrams, bet demokratai ir Centro Amerikos diplomatai sako, jog tai priešintųsi to regijono taikos planui, kad būtų baigta laisvės kovotojų veikla.

Valstybės sekretorius buvo nuvykęs pas Kongreso vadus prašyti naujų lėšų, kad partizanai galėtų ir toliau vesti kovą už Nikaragvos išlaisvinimą iš sandinistų režimo. Dabartinė suma – 27 mil. dolerių baigiasi kovo 31 d., kurie buvo skirti rūbams, maistui vaistams ir palapinėms. Busho vyriausybė pranešė Kongresui, kad ji nemato jokio prieštaravimo tarp Centro Amerikos plano ir savo pssiūlymo.

Partizanų bazių uždarymas

Vasario 14 d. įvykusiame penkių Centro Amerikos prezidentų pasitarime Salvadore buvo nutarta, kad Nikaragvos laisvės kovotojų stovyklos Hondure turi būti uždarytos, jei Nikaragvos sandinistai praves viešus ir laisvus rinkimus. Prez. Bushas pasakė, jog parama yra reikalinga, kad būtų palaikomi Contras vyrai tol, kol sandinistai ištesės savo pažadą laisvais rinkimais ir demokratijos įvedimu į Nikaragvą.

Valstybės departamentas mano, kad partizanų Contras bazės Hondure nebus uždarytos dar daugel mėnesių ir parama jiems reikalinga. Tačiau Kongreso kai kurie nariai, Honduro diplomatai ir sandinistų pareigūnai mano, kad Amerikos pinigus tebūtų galima panaudoti tik Contrų perkėlimui. Taip sako ir amerikietis advokatas Washingtone, kuris yra Nikaragvos advokatu Amerikoje.

Prezidentų planas

Centro Amerikos prezidentų sutarimu, jie iki gegužės mėn. 16 d. turi paruošti planą „savanoriškam demobilizavimui, repatriavimui ar ir Contrų karių perkėlimui". Visi penki kraštai nutraukia teikiamą paramą partizanams; leidžiama tik humanitarinė parama.

Sekretorius tarėsi su Senato daugumos vadu George Mitchell ir sen. C. Dodd, bet šie demokratai nepažadėjo balsuoti už paramą laisvės kovotojams. Sen. Dodd pasakė, kad humanitarinė parama galėtų būti suteikta tik laisvės kovotojų išformavimui. O kongresmenas G. Miller iš Californijos pasisakė griežtai prieš paramą partizanams ir apgailestavo, kad prez. Bushas neturi naujų idėjų Nikaragvos klausimuose.

Honduro vyriausybės atstovas pasakė, kad laisvės kovotojams humanitarinė parama būtų reikalinga tik trim mėnesiam, kol Centro Amerikos prezidentai paruoš planą laisvės kovotojų likvidavimui.

Buvusio prezidento Reagano doktrina remti Nikaragvos laisvės kovotojus, kol bus laisva Nikaragva, aižėja.

Pasitraukė NASA vadas

Washingtonas. – NASA viršininkas James Fletcher, kuris perėmė vadovauti šiai aeronautikos didžiulei ir labai svarbiai įstaigai po 1986 m. įvykusios Challenger nelaimės, pranešė, kad jis pasitraukia iš pareigų. Savo rezignaciją prezidentui Bushui įteikė šią savaitę. Jis buvo sutikęs NASA įstaigai vadovauti iki to laiko, kol bus atstatyta NASA pasitikėjimas erdvių programa. Dabar jis manąs, kad tai jau atlikta ir ramiai galįs perleisti savo pareigas kitam. Fletcher vadovavo visos erdvių progrmos perorganizavimui, įvedant net naują sistemą pačioje NASA vadovybėje, kuri dabar kreipia pagrindinį dėmesį kvaliteto kontrolei ir erdvėlaivio saugumui. Paskutinis laimingas skrydis buvo baigtas praėjusį šeštadienį.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Redakcija** gavo du naujus LKB Kronikos numerius. Rytoj pradėsime spausdinti 79-jo numerio medžiagą.

— **Washingtone** Baltieji rūmai praneša, kad trečiadienį prasidėjo vėl pasitarimai su PLO delegacija Tunise. Tai pirmasis pasitarimas, kurio metu bus svarstomi pagrindiniai klausimai. Anksčiau buvusiuose susitikimuose būdavo tik pasidalijama mintimis ir neesminėmis informacijomis.

— **Baltieji rūmai** praneša, jog į Washingtoną atvyksta Egipto prezidentas Hosni Mubarak ir su prezidentu Bushu turės pasitarimą balandžio 6 d.

— **Valstybės** departamento sekretorius James Baker III pasakė žurnalistams, jog vyriausybė yra priešinga prieš nepriklausomos Palestinos valstybės sudarymą ir nereikalaus, kad Izraelis tartųsi su PLO vadais.

— **Maskvoje** Sovietų prez. Gorbačiovas pranešė, kad per dvejus metus bus sumažinta kariuomenė 500,000 kareivių ir karo reikalų biudžetas sumažintas 14,2%. Nuo Kinijos sienos bus maždaug 200,000 kareivių perkelti į kitas vietas arba sugrąžinti į namus.

— **Popiežius Jonas Paulius II,** kuris nėra vizitavęs jokio komunistinio krašto, išskyrus savo gimtąją Lenkiją, 1991 m. vyks į Vengriją, kurioje 60% žmonių pasisako tikį į Dievą.

— **Irano** vyriausybė nutarė išleisti milijonus dolerių tankams ir raketoms, kurias jiems pagamins Čekoslovakija ir Rumunija. Kalbama apie laivyno bazės įrengimą Persų įlankoje, kurią padėtų įrengti Sovietai.

— **Ugandoje,** kaip praneša Tarptautinė Amnestijos įstaiga, kankinimai ir žudymai padidėjo, kai vyriausybės kareiviai bei saugumas žudo partizanus ir degina jų namus, kurie kovoja už demokratiją.

— **Maskvoje** Sovietų Sąjungos Mokslo akademijos vadovybė sudarė sąlygas kandidatuoti akademikui A. Sacharovui į Aukščiausiąją tarybą. Deputatų rinkimai įvyks šį sekmadienį.

— **Washingtone** vyriausybės agentūra, kuri rūpinasi pagalba užsienio kraštams, iš naujo peržiūri remtinų kraštų programą ir praneša, kad bus padaryta daug pakeitimų, nes, jų nuomone, kai kuriems kraštams ta parama visai nebereikalinga.

— **Ottawoje,** Kanados sostinėje, lankydamasis rusų akademikas dr. A. Sacharovas pareiškė, kad turi būti leista laisvai veikti Ukrainos katalikų Bažnyčiai.

— **Armėnijos,** Gruzijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Gudijos, Ukrainos ir Krymo totorių atstovai susirinko penktą kartą Vilniuje aptarti savo tautinių reikalų. 32 atstovai ne rusiškai kalbančių tautų atstovų pasitarime svečiu dalyvavo „Glasnost" žurnalo redaktorius Sergėjus Grigoryants. Jie nutarė kreiptis į rusų inteligentiją savo tautų reikalais ir sudarė visų Sovietų Sąjungos pavergtų kraštų čarterį.

— **Jordano** karalius Husseinas gegužės 2 d. vizituos prezidentą Bushą.

„Pravdos" įspėjimas Estijai

Kalti stalinistai, kurie kiršina estus

Maskva. – Reuterio žinių agentūra praneša, jog Sovietų Sąjungos Komunistų partijos dienraštyje yra atspausdintas įspėjimas Estijos respublikos vadams, kad jiems gresia rimtas pavojus, jei jie nesutvarkys savo tautinių tendencijų.

„Pravda", paminėjusi įtampą tarp Maskvos ir respublikos komunistinių organizacijų, sako, jog karingai nusistatę estai išnaudoja oficialią spaudą kurstyti tautiniams jausmams tarp estų. Ten rašoma, kad rusai yra Estijos partijos vadų skriaudžiami. „Jei Estijos Komunistų partijos Centro komitetas ir toliau laikysis pasyviai, tai jie baisiai nukentės" rašo „Pravda" pusės puslapio straipsnyje. „Mes norėtume tikėti, kad Estijos Komunistų partija gali sujungti sveikąsias jėgas respublikoje ir jai vadovaujant išrišti sunkias ir komplikuotas persitvarkymo problemas". Tuo jiems primenama Gorbačiovo reformų programa.

Rusų grasinimai

Estijos Komunistų Aukščiausioji taryba, arba kaip Reuterio agentūra vadina, parlamentas, neseniai deklaravo, kad estų kalba yra oficiali valstybinė kalba ir buvusi nepriklausomos Estijos vėliava tautinė estų vėliava. Maždaug 20,000 rusų prieš tai surengė protesto demonstracijas. Jie grasina skelbti dviejų valandų darbo sustabdymą balandžio 3 d. ir vėl paskelbti generalinį streiką balandžio 10, jei tie įstatymai nebus atšaukti.

Estijos rinkiminėje kandidatų platformoje vyrauja tautiniai motyvai. Visur naudojama laisvosios Estijos vėliava, kuri buvo uždrausta 1940 m. po Stalino ir Hitlerio pasirašytos sutarties. Estijos Komunistų partijos laikraštis ketvirtadienį kaltino Maskvos konservatorius, kurie organizuoja įtampą prieš estus, propaguodami neseniai jų suorganizuotą Interfronto judėjimą prieš estų tautiškumą. Estijos komunistų partijos ideologinio skyriaus atstovas Raivo Palmaru pasakojo laikraščiui, jog jie gerai žino konservatyviųjų stalinistų priešingą nusistatymą prieš Pabaltijo respublikas.

Padėtis sudramatizuojama

Estijos partijos oficialus atstovas Reuterio korespondentui paneigė, kad partijos Centro komitetas nesirūpinąs tautinėmis problemomis. Jis sakė, kad „Jie tam reikalui nėra pasyvūs", bet visa problema esanti „ekstremistiniame elemente" ir partijos vadovybė tai gerai žinanti, bet viskas yra per daug sudramatizuota. „Mes atkreipėme dėmesį į „Pravdos" straipsnį ir mes į tai atsakysime reikiamu laiku".

Reuterio žinių agentūra šia proga vėl iškelia Pabaltijo žmonių tautinius nusiteikimus ir suvereniteto reikalavimus ir kartu pastebi, kad tai yra turtingiausi kraštai visoje Sovietų Sąjungoje.

Viena detalė iš estų demonstracijų prie partijos būstinės reikalaujant suverenumo.

— **Čekoslovakijos** žymusis disidentas rašytojas Vaclav Havel susilaukė jam skirtos bausmės pakeitimo iš 9 į aštuonis mėnesius. Jis nuteistas kalėti už dalyvavimą sausio mėnesį demonstracijose prieš vyriausybę, reikalaujant laisvės ir sovietų kariuomenės išvežimo iš Čekoslovakijos.

— **Las Vegas** kasinų savininkas Ralph Engelstad buvo nubaustas sumokėti 1.5 milijoną dolerių už tai, kad buvo išdėstęs nacių partijos įvairius atsiminimo ženklus viešai ir surengęs Hitlerio gimtadienio dieną vaišes savo svečiams. Teismas sako, kad tie dalykai iškelia Hitlerį, o tai nesiderina su Nevados gera reputacija.

Vėl kitas planas

Kabulas. Afganistano komunistų prezidentas Najibullah spaudai pranešė, kad Italijos vyriausybė, Vatikanas, Italijos Komunsitų partijos vadai ir PLO atstovai tariasi ir ruošia naują taikos planą Afganistanui. Diplomatiniai šaltiniai praneša, jog Italijos pareigūnai suorganizavo Sovietų ambasadoriaus Afganistane pasimatymą su buvusiu afganų karaliumi Azhir Shah Romoje. Tai buvo pirmas kartas, kai toks pasitarimas įvyko. O PLO atstovas Abu Kalidas atvyko į Pakistaną ir susitiko su prez. Bhutto ir su mujahedeen vadais, kurie veda kova prieš komunistus. Najibullah praneša, kad sovietų ambasadoriaus susitikimas su afganų karaliumi įvyko Vatikano ir Italijos patarimu. Su žurnalistais afganų komunistų prezidentas kalbėjosi angliškai ir buvo optimistiškai nusiteikęs, kad partizaninis karas bus greit baigtas. Paaiškėjo, kad partizanai pasiūlė 4 ministerių vietas pereinamojoje vyriausybėje, bet prez. Najibullah nesutikęs su jų pasiūlymu.

KALENDORIUS

Kovo 24 d.: Didysis Penktadienis. Gabrielius, Liucija, Daumantas, Hilda, Donardas, Ganvilė, Talivardas, Nika.

Kovo 25 d.: Didysis Šeštadienis. Haroldas, Vaišvilkas, Kantė, Narimantas, Normantė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:49, leidžiasi 6:06. Temperatūra dieną 56 l., naktį 35 l.

SPORTO APŽVALGA

Šv. Velykų proga ŠALFAS s-gos centro valdyba sveikina visus lietuvių sporto klubus, jų sportininkus, vadovus ir sporto darbuotojus, linkėdama sėkmingo pasiruošimo Sporto šventei Toronte ir 1991 m. IV PLS Žaidynėms Lietuvoje.

ŠALFASS C.V.

Futbolas Chicagoje

ŽALGIRIO VIEŠNAGĖ CHICAGOJE

Vilniaus „Žalgirio" jaunių futbolo rinktinė, vykdama į Dallas, Texas, dalyvauti tarptautiniame „Dallas Cup '89" turnyre, keletą dienų viešėjo Chicagoje. Ta proga svečiai buvo supažindinti su vietos lietuviškomis institucijomis. Jie čia sužaidė ir dvejas parodomąsias rungtynes salėje: prieš „Lituanicos" futbolo komandą ir prieš Chicagos pietvakarių priemiesčių neoficialią Viduriniųjų mokyklų „Soccer" rinktinę. Svečiai iš ok. Lietuvos abejas rungtynes laimėjo aukštomis pasekmėmis: 8-2 prieš „Lituanica" ir 17-2 prieš mokyklų rinktinę. Tik vienerioms rungtynėms iš 5 vidurinių mokyklų surinkta „All Stars" komanda, kovo 16 dienos vakare be jokio pasiruošimo stodama į kovą Oak Lawn Community paviljone prieš profesionaliai paruoštą ir diriguojamą „Žalgirio" komandą, parodė daug drąsos. Vidurinioku rinktinę — „All Stars" — surinko, jai uniformas parūpino „Lituanicos" pirm. Alb. Glavinskas ir jo sūnus Tadas. Žaidimo metu vadovavo Ged. Bielskus ir A. Glavinskas.

Teisėjavo tarptautiniai FIFA teisėjai — svečias iš Vilniaus Romualdas Juška ir čikagiškis Alfredas Kleinaitis, kurie bus turnyro teisėjai ir Dallas, Texas.

Nors už drąsą Chicagos priemiesčių rinktinė skaudžiai nukentėjo, pralaimėdama rungtynes rezultatu 17-2, bet tokio skirtumo žaidime nesimatė. Pirmojo puslaikio du ketvirčiai, žaidžiant po 15 min. ketvirtį, praėjo beveik apylygėje kovoje, tačiau baigėsi 6-1 žalgiriečių naudai, nes jie žaidė apgalvotai ir buvo rafinuotesni prie vartų.

Antrame puslaikyje mokinių rinktinė palūžo, liko tik nepalaužtas jos entuziazmas europietiškajam futbolui. Vienas iš žaidėjų po rungtynių sakė: — Gavom gerą pamoką iš kompetetingų mokytojų. Tai pravers ateičiai. Žaisdami aikštėje ir mes būtume atrodę žymiai geriau rezultatų atžvilgiu.

Rungtynes stebėjo arti 450 žiūrovų.

IR ATSISVEIKINIMAS PRIARTĖJO

Penktadienį, kovo 17 dienos pavakarę, atėjo žalgiriečiams laikas atsisveikinti, nes jų kelionės tikslas yra beveik už 1000 mylių — Dallas, Texas, mieste būsimas Tarptautinis futbolo turnyras. „Lituanicos" futbolo klubo kukliame „basementėlyje" trumpu žodžiu atsisveikino klubo atstovai, įteikdami kapitalistinės santvarkos simbolines dovanėles vokeliuose, kurie kelionėse yra labai pravartūs. State Farm Insurance agentas Frank Zapolis atskirai palinkėjo sėkmės visiems žaidėjams.

Kai prie klubo atvyko GT International kelionių biuro vedėja Rūta Pauperienė su jos parūpintu patogiu autobusu ir svečiai užėmė jame vietas, susirinkusieji atsisveikinti, nors ir lyjant lauke, užtraukė Lietuvos himną, iš autobuso plevėsuojant tautinei vėliavai, aplinkui nesimatė sausų blakstienų. Su ta vėliava žalgiriečiai žygiuos ir turnyro atidaryme, nes jie atstovaus Lietuvai.

J. J.

„ŽALGIRIS" JAU RUNGTYNIAUJA

Po 22 valandų kelionės ir po iškilmingo atidarymo „Dallas Cup '89" futbolo turnyro, kuriame dalyvauja 120 jaunių komandų iš 25 valstybių, Lietuvos komanda „Žalgiris" praėjusį sekmadienį, kovo 19 d., jau žaidė pirmąsias rungtynes prieš turnyro rengėjų komandą „Comets '71". Po gražaus ir apylygaus žaidimo, rungtynės baigtos lygiomis 0-0.

Nors sakoma (ir yra įsitikinta), kad prieš šeimininkus žaisti ir laimėti visada yra sunkiau, bet pirmadienį, kovo 20 d., žaidžiant ir prieš kitus svečius — Westchester, N.Y., komandą, „Žalgiris" vėl sužaidė 0-0.

Trečiadienį, kovo 22 d. žalgiriečiai žaidė prieš Las Vegas, Nevada, komandą. Norint iš turnyro neiškristi, prieš juos reikia būtinai laimėti. Ir laimėjo! „Žalgiris" — Las Vegas 5-0!

Turnyre dalyvaujančios komandos suskirstytos į grupes po 4 komandas. Iš jų po dvi, kurios surinks daugiausia taškų, dalyvaus tolimesnėse varžybose.

„Žalgiris" jau kvalifikavosi tolimesnėms rungtynėms.

J. J.

O'Hare aerodrome čikagiečiai laukia atvykstančių Vilniaus „Žalgirio" jaunių futbolo komandos žaidėjų.

SPORTO KLUBAS „BANGA" LAIMĖTOJAI AUSTRALIJOJE

Lietuvių sportinę veiklą, beveik be išimčių, aprašo suaugę sporto darbuotojai-veteranai. Ačiū jiems už tai! Be šio jų įnašo, apie išeivijos lietuvių sportinę veiklą mažai kas būtų žinoma, vargu ar ir pati veikla egzistuotų be spaudos ir korespondentų paramos ir susidomėjusios publikos. Sportuojančio jaunimo (vyresniųjų pastangomis, iniciatyva ir parama) dar turime, bet iš jų tarpo apie sportą rašančių, vargu ar rasime. Todėl buvo labai malonu skaityti Los Angeles „Bangos" klubo tinklininko Aurio Jarašūno įsispūdžius iš dalyvavimo Australijoje vykusiose III-se PLS Žaidynėse, atspausdintus Californijoje leidžiamo „Lietuviai Amerikos Vakaruose" š. m. vasario mėn. laidoje, Pasiskaitykime.

Red.

Auris pasakoja:

Gruodžio 21 d., 1988 m. Los Angeles aerodrome 17-ka entuziazmo pilnų jaunuolių svajojo, kaip praleis ateinančias dvi savaites. Atsisveikinę su šeimomis, Los Angeles „Bangos" klubo sportininkai, ės išskrido į tolimą Australiją, į III Pasaulio Lietuvių sporto šventę.

Penktadienį, po 17 valandų skridimo, nusileidome Sydnejuje. Tik spėję susipažinti su šeimomis, kurios sutiko mus mielai priimti ir globoti, ruošėmės naktinei išvykai laivu Sydnejaus nuostabioje įlankoje, pro garsius Sydnejaus operos rūmus. Laive 400 lietuvių sportininkų; susipažinom, susidraugavom, linksminomės ir dainavom iki vidurnakčio.

Kitą dieną, po varginančios treniruotės Sydnejaus karštos ir tvankios vasaros metu, visi sportininkai ir nemažai vietinių lietuvių šventėm bendras Kūčias didelėje salėje. Buvom be artimųjų, sėdėjom prie ilgų stalų, bet jautėmės, kaip viena šeima. Kalėdų dieną — išskridom į Adelaidę, kur vyko Lietuvių dienos ir pati Sporto šventė.

Sporto šventės atidaryme dalyvavo 2000 žiūrovų, stebinčių žygiuojančius 400 lietuvių sportininkus, suskridusius iš kelių kontinentų, dėvinčius savo atstovaujamo miesto uniformas. Parade pirmieji žygiavo ok. Lietuvos sportininkai, kuriems per stebuklą buvo duotas leidimas atvykti; žiūrovai jiems negailėjo plojimų. Ok. Lietuvos sportininkų vadovas pasveikino visus sportininkus ir pasiūlė ateinančią Sporto šventę rengti tėvynėje Lietuvoje. Po kalbų, sveikinimų ir himnų žaidynės prasidėjo krepšinio rungtynėmis — Chicagos „Lituanica" ir ok. Lietuvos rinktinė. „Lituanica" stengėsi, kiek galėjo, bet labiau susižaidusi ok. Lietuvos rinktinė laimėjo.

„Bangos" sportininkai pasirodė daug geriau, negu daug kas manė. Moterų tinklinio komanda: Daiva Tomkutė, Živilė Tomkutė, Audra Švarcaitė, Heidi Krueger, Jolita Jonynaitė, Audra Koklytė, Dana Janulaitienė ir Giedrė Dovydaitytė-Kiškienė. Komanda stipri (5 žaidžia ar žaidė stipriose universitetų komandose). Merginų komanda laimėjo prieš visas dalyvavusias komandas, bet finale suklupo prieš Chicagos „Nerį" (sustiprintą žaidėjomis iš kitų miestų), ir turėjo pasitenkinti **sidabro medaliu.**

Vyrų tinklinio komanda: Vytas Katilius, Romas Jarašūnas, Auris Jarašūnas, Mikas Norkus, James Eagle, Vincas Burokas, Jason Manzatt ir Tauras Radvenis, turi pasakyti teisybę, jog niekas netikėjo, kad vyrams pasiseks. Įvyko stebuklas... Gal žvaigždės buvo palankiai susiformavusios danguje? Gal australiškas maistas? Neaišku, bet vyrai pasirodė nuostabiai.

Nugalėjo jie abi australų komandas, sumušė Bostoną, ir „sudraskė" paskutinių 2-jų švenčių laimėtojus Chicagą... 15 —; 15 — 5; 15 — 8! Iki šiol viskas per gerai sekėsi, turėjom pramatyt, kad kas nors atsitiks, nusilauš ranką ar koją. Taip ir buvo — naktį, prieš finalines rungtynes, keistai ir neišaiškinamai mūsų kėlikas Tauras Radvenis griuvo ir susilaužė ranką! Reikėjo skubomis pakeisti visą strategiją ir... pralaimėjom prieš Chicagos „Nerį". „Draugas" rašo, „...Chicaga kaip ir visuomet, lengvai laimėjo". Bet tikėkit manim, jei ne ta nelaimė (sulaužyta ranka), finalas būtų buvęs daug įdomesnis!

Bet žaidynių rezultatai nebuvo tiek svarbūs, kiek sukurtos draugystės tarp lietuvių iš įvairių kraštų. Kiekvieną vakarą buvo išnuomotos salės, kuriose rinkosi visi sportininkai pabendraut, pajuokaut, pašokt ir pasidžiaugt savo lietuviška kilme.

Ok. Lietuvos sportininkai visiškai nesivaržė. Laisvai bendravo su išeivijos lietuviais. Buvome viena lietuviška šeima! Lietuviai, susirinkę iš viso pasaulio, vieni kitiems pasakojo savo mintis, jausmus, savo gyvenimą ir kraštus.

Gal dėl to po šventės, namo sugrįžę, lietuviškai nekalbantys sportininkai, klausė tėvų, kodėl jų neišmokino lietuviškai... Gal dėl to, namo grįžtantis jaunimas degė lietuviška energija. Gal dėl to, Sporto šventė buvo didžiausias pasisekimas!

Auris Jarašūnas

Los Angeles sporto klubo „Banga" tinklininkai PLS Žaidynėse Australijoje laimėję sidabro medalius. Iš k.: V. Burokas, J. Eagle, R. Jarašūnas, J. Manzett, V. Katilius, Auris Jarašūnas. Trūksta M. Norkaus ir T. Radvenio.
Nuotr. D. Tomkutės

Vilniaus „Žalgirio" jaunių futbolo komandos žaidėjai prie Dariaus Girėno paminklo Marquette Parke.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. 352-4487

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjes.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Šachmatai

APYGARDINĖS PIRMENYBĖS

Pakartotinai pranešama, kad dar galima užsiregistruoti ŠALFAS s-gos apygardinėms pirmenybėms. Jos vyks balandžio 1 ir 2 dienomis Kazio Jankausko namuose: 20 W. 516 Drover Lane, Downers Grove, IL 60515; telef. 910-0690. Varžybos vyks 4-ių ratų šveicarų sistema, ribojant laiką 90 min. ir 40-čiai ėjimų. Pradžia 10 val. ryto.

Registruotis galima pas Praną Šalkauską, telef. 312-436-5917. Trys pirmieji gaus žymenis ir premijas. O varžybų metu Aldona Jankauskienė vaišins kava ir pyragaičiais, taip pat žada visus pakviesti pietums.

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Pagalba mirštančiajam –

BUDĖK SU MANIMI

Didįjį Penktadienį krikščionys prisimena Kristaus kančios auką — ne tik su begaliniu dėkingumu už jo mirtimi pelnytą kiekvieno žmogaus išganymą, bet ir kaip apmąstymą jo pavyzdžio, kaip priimti Tėvo valią ir jo meile pasitikėti, net ir tuomet, kai ji priveda prie mirties slenksčio. O prie mirties slenksčio atsiduria kiekvienas, kai, pagal Dievo planą, ateina „laiko pilnatvė". Tačiau nevisi turi tokį stiprų ryšį su mūsų Dangiškuoju Tėvu, kokį Kristus turėjo, ir dėl to ypač nuo chroniškų, nepagydomų ligų mirštantieji yra reikalingi specialios paramos ir pagalbos — tiek fizinės, tiek ir dvasinės — žengiant per mirties slenkstį. Kaip tik tokią pagalbą teikti mirštantiems Anglijoje Dame Cicely Sauders įkūrė vadinamą „Hospice" sąjūdį 1947 m.

„Hospice" nėra gydymo institucijos ir jų Amerikoje veikia kelios, bet šiame krašte šis sąjūdis daugiausia reiškiasi ne per įstaigas, o per ligoninių teikiamus patarnavimus, padedant namuose mirštančius beslaugantiems. Apie „hospice" sampratą ir tikslus *America* žurnale (1989.III.25) rašė vienoje jų Anglijoje dirbęs kun. William F. Carr, SJ. Pristatydamas „Hospice" sąvoką, Carr pirmučiausia pristato JAV-ėse (ir bendrai Vakarų pasaulyje) egzistuojančias dvi orientacijų kraštutinybes mirtinai sergančiųjų atžvilgiu: agresyvus gydymas, kol žmogus numiršta, ir kentėjimo sutrumpinimas aktyvia eutanazija.

Pirmoji šių dviejų pozicijų remiasi „niekuomet netariant žodžio 'mirtis'". Ši nuotaika priešinasi mirties procesui, net ir tuomet, kai žmogui jau nebėra jokių vilčių pagyti, rašo Carr. Kai kurie gydytojai tokį nusistatymą laiko savo profesine pareiga, nes kitoks elgesys, jų supratimu, būtų kapituliavimas ligai ir mirčiai. Tokį nusistatymą skatina tiek šio krašto kultūra, nuneigianti ne tik mirtį, bet ir netobulą sveikatą, tiek ir teisiniai precedentai, nes jis neturi nei mažiausios eutanazijos ar savižudybės užuominos. Religiniai ši pozicija pateisinama, interpretuojant įsakymą nežudyti, kaip reikalaujantį gyvybę visomis įmanomis priemonėmis saugoti, kol pati mirtis visas šias pastangas nugali. Moraliai ši pozicija pateisinama, sutapatinant bet kurių priemonių atsisakymą arba pradėtų priemonių nutraukimą su eutanazija, aktyviu mirties paskatinimu.

Antroji pozicija, vis dažniau argumentuojama, tai mirties proceso pagreitinimas, tai moraliai pateisinant kaip kenčiančiojo skausmų ir kančios mažinimą. Ši pozicija skatina įvairias eutanazijos priemones, nežiūrint, kad tam yra pasipriešinusi įtakingiausia JAV gydytojų draugija AMA ir kad JAV įstatymai to dar neleidžia. Eutanazijai priešinasi ir daugumas religijų, nors yra tokių, kur ypatingais atvejais tai pateisintų gailestingumo vardan.

Tačiau yra ir trečia pozicija, rašo kun. Carr, kuria vadovaujasi „hospice" sąjūdis: tai nesipriešinimas natūraliam mirties procesui. Ši pozicija remiasi medicininiu nustatymu, kad ateina laikas, kada galima nutraukti gydymą ir pradėti kentėjimo-skausmo mažinimo pagalbą. Ši pozicija paneigia nusistatymą „niekuomet netarti žodžio 'mirtis'" kaip vienintelę moraliniai leistiną poziciją mirštančio žmogaus atžvilgiu. Ji taip pat teigia, jog eutanazija nėra nei būtina (nes yra atsakančios priemonės skausmui kontroliuoti), nei teisėta, nes ir mirštantieji dar tebėra gyvybę turintys žmonės, kuriems nevalia ją atimti, net ir gailestingumo vardu. Agresyvus gydymas turi savo vietą — tol, kol jis veiksmingas, gydant žmogų. Bet jis nenaudotinas, kai jis tik prailgina nepagydomą mirties procesą. Nors civilis įstatymas dažniausiai neremia gydytojų, kurie prieina išvados, kad tokios ypatingos priemonės nutrauktinos, nes pacientas nepagydomas, religija bendrai, o katalikų moralinė etika ypatingai tokią poziciją per savo tradiciją yra palaikiusi.

„Hospice" įstaigose teikiama pagalba stengiasi padėti žmogui kuo pilniausiai išgyventi likusias dienas. Tokios įstaigos gydytojas vedėjas, rašydamas apie mirtinos ligos supratimą, pirmiausia iškėlė vakarietiškos kultūros nepripažinimą mirties realybės ir net jos paneigimą. Tačiau jis taip pat perspėja apie svarbą nepriversti mirštančių ir jų šeimų kalbėti apie mirtį. Svarbiausias sugebėjimas patarnaujančių mirštantiesiems yra mokėjimas išgirsti, suprasti, ko mirštantysis nori. Dažnai ji-jis nori kalbėti apie savo gyvenimą, neužbaigtus darbus ar net planus. Ir tai ne dėl to, kad nuneigia mirtį, o kad pagaliau, atsistoję prie mirties slenksčio, nori skirti laiko tam, kam neturėjo dar sveiki būdami. Svarbu mirštančiajam padėti daryti tai, kas jam reikalinga.

Savo knygoje *Care of the Dying*, dr. J.F. Hanratty rašo, kad gydytojai ir slaugės, kurie dirba su mirštančiaisiais, turi pakeisti savo pažiūras į gydymo ir slaugymo tikslus. Daugelis psichologiniai nepaneša santykio su pacientu, kurio negali pagydyti — tai lyg asmeniškas pralaimėjimas. Su tokia galvosena, rašo dr. Hanratty, „jie gali ištarti net ir tuos žodžius, kurie yra tokie nevykę gydytojo lūpose: Nieko daugiau negaliu padaryti". Iš tikrųjų, jis rašo, labai daug galima padaryti, mažinant paciento kentėjimus ir nemalonumus, artėjant prie mirties, ne vien fiziniai, bet ir dvasiniai-religiniai ir psichologiniai. Paprastose ligoninėse, kur visa technologija ir pastangos orientuojamos į pagydomų ligų gydymą, nedaug žinoma ar rūpinamasi apie praeinančio skausmo ar nepatogumo mažinimą. Tačiau tie, kurie specializuojasi skausmo mažinime, išlaikant kiek galint paciento psichines pajėgas, daug gali padaryti. Slaugės pagrindinė rolė yra nuolat rūpintis paciento reikalingų vaistų bei kitų pagalbos priemonių tikslumu, kam didelėse ligoninės slaugės, kad ir norėtų, neturi laiko tinkamai atsidėti.

Galų gale reikalinga ir daug psichologinės-dvasinės paramos, kurios ligoninės ir dažnai net ir mirštančiojo artimieji neturi nei pasiruošimo, nei sąlygų suteikti. „Hospice" tarnautojai yra specialiai paruošti tokią paramą teikti ne tik mirštančiajam, bet paremti ir mirštančiojo artimuosius, padėti jiems kartu budėti. Kun. Carr susumuoja mirštančiojo didžiausią poreikį Kristaus žodžiais alyvų darželyje „Budėkite su manimi" (Mt 26:38). Kristus tuos žodžius tarė, stovėdamas ant savo kančios ir mirties slenksčio. Ir jais jis prašė ne pagalbos išvengti mirties, ne kad jam būtų išaiškinta mirtis, o tik, kad jis nebūtų tame laukime, toje kančioje apleistas. Tačiau tas prašymas daug reikalavo iš Kristaus artimųjų ir beveik visiems jis buvo nepakeliamas. Tačiau mirštančiajam — tai didžiausias meilės parodymas. Budėk su manimi.

a.j.z.

KELELIS Į KRYŽIŲ KALNĄ DAINAVOJE

JADV. DAMUŠIENĖ

Pirmoji tūkstantinė keleliui

Pereitų metų, t.y. 1988 m. rugsėjo mėn. 3 d. „Draugo" dienraštyje išspausdintas reportažas apie šeštojo kryžiaus atsiradimą Dainavos Kryžių kalne. Pasirašęs vardu „Kryžininkas", aprašydamas naujai pastatyto K. Bradūno šeimos kryžiaus vaizdą, palietė ir patogesnio kelio reikalingumą kryžių kalnui pasiekti. Užsiminė apie asfaltuoto kelelio reikalingumą, apie suolelius lipančiam pailsėti, o ir kalnan užlipus turėti keleta suolelių pasisėdėjimui ir pasigrožėjimui gamta..." — o kad giedrią dieną nekepintų saulė, gal... viršum suolelių ir koks pavėsingas stogelis".

Patarimai ir prašymai Kryžių kalno pagerinimui ir pagražinimui visada jaudindavo Dainavos stovyklos darbuotojų kolektyvą, šiandieninį ir anksčiau buvusį, kurio vadovavimo metu tas kalnas gavo pradžią. Pirmo reikalingumo darbai visada išsunkia Dainavos iždą ir patarimų darbams visada pristinga tų „atliekamų", nebent vienam ar kitam specialiam tikslui padaromas specialus aukų vajus, (kaip Kalantos paminklui Dainavoje).

Taigi šį kartą pats to Kryžių kalno idėjos autorius kun. V. Dabušis, perskaitęs minėtą straipsnį spaudoje, parašė man laišką, kaip buvusiai Dainavos administratorei, tuo laiku kaip kalno idėja pradėjo realizuotis (1976 metais). Su laišku atsiųsta ir tūkstantinė Kryžių kalno aplinkos pagražinimui ir pagerinimui. Nors laiškas buvo rašytas 1988 m. rugsėjo 15 d., dėl ligos nebuvo išsiųstas. Šių metų kovo 7 d. jis pasiekė adresatę tik su menku prierašu prie pernykščio laiško turinio. Turinys ir jausmai tam Kryžių kalnui likę tie patys, kurie tūno širdyje net nuo 1976, todėl atvejis darosi specialus ir jam reikia didesnio dėmesio.

Kryžių kalno pradininko laiškas

Manau, kad kun. V. Dabušis atleis man, jei pacituosiu kai kurias laiško vietas, kuriose jis išlieja savo širdies skausmus dėl neišbaigto Kr. kalno plano. Rašo: „Kai perskaičiau ‚Kryžininko' reportažą apie Dainavos Kryžių kalną ir vėl susigraudinau... būdamas ilgesnį laiką ir Dainavos tarybos pirm. tą visą reikalą užplanavau, bet iki galo neišbaigiau. Atėjo senatvė, kitos bėdos... ligos, o svarbiausia pritrūko tai idėjai išbaigti „kvapo". Entuziazmą Kr. kalno plano užbaigimui sudrumstė kilę nemalonumai ir dėl pačios vietos „...ir tas idėjai plisti taip pat nepadėjo..."

— Kas toliau? Viskas stovi bylose. Architekto A. Gudaičio planas gražus... reikia prižiūrėti, kad, statant naujus kryžius, nuo jo per daug nenutoltų... Aš, atrodo, nebegalėsiu aktyviau prie to darbo prisidėti. Norėčiau, širdį sopa, bet nuotoliai, senatvė, širdis ir t.t. Todėl, Miela Ponia, persiunčiu Jums visą bylą, kas pas mane buvo susitelkę, ...na ir priedą — 1,000 dol. Dainavos Kryžių kalno tolimesniam gražinimui. ...Į Jūsų rankas sudedu visas savo viltis..."

Architekto A. Gudaičio planas

Kun. V. Dabušis savo laiške mini architekto A. Gudaičio planą. Taip. Jis 1976 m. pavasarį atsivežė iš New Yorko architektą į Dainavą, padėti nuspręsti, kur būtų gražiausia, ir geriausiai matoma vieta kryžių kalnui. Arch. A. Gudaitis, apžiūrėjęs visą stovyklos rajoną, išrinko tą vietą, kurioje dabar ir randa prieglaudą statomi kryžiai. Architektas padarė labai preciziška kryžių kalno planą ir su visa numatoma augmenija. Čia duodama kryžių vietos, nuotoliai nuo vienas kito, kryžių aukštis, kryžiaus pado gylis, jo darbas ir kryžių priežiūra. Numatyta ir gėlynai, ir visad žaliuojančių krūmokšnių ir baltų beržėlių vietos. Numatytas ir takelis, ir suolelis, ir vandentiekis į kalną — gėlynams palaistyti ir įlipusiam į kalną, troškuliui nuraminti. Deja, kaip anksčiau minėta, prie šio plano išbaigimo neprieita, nors jau daug metų nuslinko praeitin ir kai kurie kryžiai jau ir senatvės ženklus rodo. Architektas pats kryžiams esantiems kaitrioje saulėje, žvarbios žiemos vėjuose ir lietaus plakamiems, numatė kryžių amžių apie 20 metų, su kas 4-5 metų atnaujinimais ir priežiūra. Dainava kryžiams priežiūros nesigailėjo, nors kryžių aukštis darbą visada apsunkindavo (aukštis 16-17 pėdų).

Kelelio užsklandai

Šis Kryžių kalno planas buvo Dainavos direktorių tarybos patvirtintas 1976 m., todėl ir laiškas kun. V. Dabušio buvo rašytas ano meto Dainavos administratorei, žinančiai visą Kryžių kalno pradžios istoriją ir, pats nepajėgdamas aktyviai rūpintis Kr. kalno pagerinimo reikalais, visą savo rūpestį, nešiotą 13 metų, patikėjo jai. Ji jaučiasi įpareigota ne tik parašyti, bet ir pajudinti šį reikalą visų Dainavą lankančių, jos darbus remiančių ir savo jaunimui ją naudojančių linkme. Kiekvieno auka pagal išgales ir širdį kelelį į Kryžių kalną ne tik padarys, bet padarys jį platesnį, suolelius patogesnius, bus ir stogeliai pavėsiui, o užlipęs į kalną ras ir vandens įkaitusiam veidui atvėsinti ir troškuliui numalšinti. Kad taip stotųsi, kaip pageidaujama, reikia finansinės paramos. Nuoširdžiai reikalą apgalvoję, pasiųskite savo širdies auką Dainavos iždininkui St. Smalinskui, 14451 Melrose, Livonia, MI 48154 ir būtinai pažymėkite, kad auka Kryžių kalno pagražinimui. Ilgai nelauktina, nes paruošimo darbams pats laikas, o vasaros stovyklos ir jau ne „už kalnų".

LIETUVOS VOKIEČIŲ METRAŠTIS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Sausio mėn. Lietuvos vokiečius pasiekė lietuvių bičiulio kun. A. Franzkeit redaguojamas 1989 m. metraštis „Heimatgruss — tėviškės sveikinimas". Šiemet jis skiriamas lietuviškai ir vokiškai virtuvei, kadangi metraštyje apstu įvairių sveikų patiekalų „receptų" bei keli vaikystės vaizdeliai iš lietuviškos Kauno virtuvės, lyginant ją su šiandieniniu — greitai gaminamu maistu gal 10-ties min. laikotarpyje, valgant įvairias „pizzas", bulvių drožles ir kt. maistą.

Tačiau yra keli įdomūs rašiniai. Prie tokių reikėtų priskirti buv. Rytprūsių mokytojo E. Herfordt prisiminimus, aplankant iš Eitkūnų ir Kybartus. Tie du miesteliai kaip ir seserys — vienas kompleksas — perskirtas tik muitinės užtvaros.

Pereiti į Lietuvos pusę (ir atvirkščiai) pasienio gyventojams buvo duodamas leidimas. Jį vokiečiai naudodavo maisto pirkiniams, kadangi žąsis ar antis Lietuvoje kainavo 1.80 — 2 markes, kiaulienos kg. 35 pfenigiai, geros jautienos — 45 pf. Vokietis sako, kad Rytprūsiuose tos kainos buvo dvigubai aukštesnės. Ypatingai pigus buvo medus, batų pataisymas, plaukų kirpimas, kadangi šios profesijos atstovai anapus sienos reikalaudavo trigubai brangiau. Lietuviai Eitkūnuose pirkdavo vinis, vielą, pasagas, indus, naudotas ūkines mašinas ir kt. Kontrabandinėje mainų prekyboje — rašo vokietis — lietuviai slapta per sieną atvesdavo arklius, paimdami radijo aparatus.

Buvo sutarta aplankyti Rytprūsių mokyklas, tad pirmą žingsnį Rytprūsių atstovai pastatė vokiškoje mokykloje. Prie gražaus pastato, primenančio lentpjūvės savininko vilą savo kolegas „iš anapus" pasveikino vedėjas, kurio žodžiuose buvo jaučiamas pasididžiavimas, vykdant užsienyje vokiško pionieriaus darbą. Geografijos pamokoje mokytoja mokiniams pasakė: „Deutschland steht auf einer hoeheren Kulturstufe als Litauen — kultūrinėje pakopoje Vokietija stovi aukščiau Lietuvos". Autorius rašo, kad mokytoja greičiausiai galvojo apie civilizacija (kultūra ir civilizacija — dvi skirtingos sąvokos! — K.B.). Mokiniai buvo gražiai aprengti, prekybininkų bei lentpjūvių savininkų tėvų gerokai išlepinti.

Lietuvių mokyklos vedėjas lietuviškai pasveikino svečius prie pagrindinio įėjimo, o vertimą į vokiečių kalbą atliko mokytoja, kadangi vedėjas buvo perkeltas į mokyklą iš krašto gilumos. Svečiai, nemokėdami lietuviškai, daugiausiai dėmesio kreipė į techniškas ar muzikines pamokas. Pats vedėjas muzikalus žmogus, grojo keliais instrumentais. Mokinių pasirodymas buvo užbaigtas Lietuvos himnu.

Neužmiršta buvo ir rusiška mokykla. Ji stovėjo miestelio pakraštyje, tarp vargingų lūšnų, o pastatas atrodė kaip kokio labai neturtingo ūkininko trobelė. Joje buvo tik du kambariai ir keturi mokykliniai suolai, kuriuose sėdėjo aštuoni mokiniai. Ant sienos pakabinti du paveikslai — Stalino ir atrodo Didž. Lietuvos kunigaikščio Jogailos, nugalėjusio prie Žalgirio vokiečių kryžiuočių ordiną. Barzdotas mokytojas, su gerokai apnešiotu švarku ir kelnėm, greičiausiai jų „gyvenime" nemačiusiom lygintuvo — vokiečiui priminė Tolstojų. Mokykla buvo įsteigta tik su penkiais mokiniais, tačiau rusas tikisi jau ateinančiais mokslo metais susilaukti dvigubo skaičiaus.

Svečiai pavaišinti Kybartų geležinkelio stoties valgykloje, atsisveikinant su „Auf Wiedersehen". Deja, pasimatymas neįvyko, kadangi Vokietija susilaukė liūdnų dienų (Hitlerio laikai), suvaržant net mažą pasienio judėjimą. Jis nesitikėjo, kad lietuviams, palydėjus iki pat sienos, tai buvo paskutinis jų susitikimas. Savo prisiminimus jis taip baigia: „dažnai prisimenu taikingą susitikimą su mūsų rytinės sienos kaimynais, kurių nelaimingas kraštas jau seniai priklauso Sov. Sąjungai."

Kad Rytprūsiai buvo lietuviški, tą pripažįsta Alfredas Ederis savo rašinyje „Paskutinis račius". Jis sako, kad jo proseneliai, pakviesti Prūsijos karaliaus, atvyko iš Salzburgo, kadangi Rytprūsius nusiaubė maras, palikdamas milžiniškus tuščius plotus.

Metraščio pabaigoje lietuvių bičiulis kun. A. Franzkeit duoda I. Joerg. „Auksinės sagos" vertimą bei Lietuvos vokiečių s-gos valdybos narių pavardes ir antrašus taip pat pirmininkų ir valdybas paskiruose Vokietijos kraštuose.

Metraščio įvade redakt. siūlo 1990 m. pasirinkti šias temas rašiniams: mano sodas (daržas) mano gatvė (kaimas, miestas), Lietuvoje ir dabartinė gyvenamoji vietovė. Metraščio antrašas: Heimatgruss, In den Wiesen 3,2839 Wehrblek W. Germany.

KELIONĖS LIETUVON DIENORAŠTIS

ALFONSAS NAKAS

18

Keli Vilniaus ir apylinkių epizodai

Sunku prisipažinti, bet reikia. Lygiai trejus metus — visą nacymetį — išgyvenau Vilniuje, o nei vieno karto nebuvau Trakuose. Dargi buvau geležinkelietis, su nuolatiniu bilietu visais ruožais. Bet geležinkelio į Trakus neatvesi. Niekada nekilo mintis važiuoti iki Lentvario, o iš ten — pėsčiomis. Niekas nekalbino taip daryti. O į Valakumpius, į Verkius nuolat pėstute paneriais traukdavom. Tik šios ekskursijos metu, rugsėjo 28-sios ryte, Trakus aplankiau. Rašyti apie juos daug ko neturiu, nes visi kiti turistai prirašo. Nebent tiek, kad jie jau daug parestauruoti ir kad restauracijos darbai tebevyko mums ten šniukštinėjant. Gražus žemės kampelis. Įdomūs Vytauto Didžiojo tėviškės namai. Jau daug visokių eksponatų. Dar be dvoksmo pilį supančių ežerėlių vanduo.

Buvau su giminaičiu užkopęs į Gedimino pilies kalną. Tuomet ten dar plevėsavo okupacijos primesta vėliava. Pily ir kieme remontas. Prieškalny uždėta lenta draudė toliau eiti. Nepaklusom. Su boldozeriu darbininkas irgi šūktelėjo, lietuviškai, „negalima!" Nepaklausėm. Užsirioglinom. Prie pilies stovėjo trys policininkai. Į vidų neįleido. Bet nedraudė fotografuoti vaizdus nuo kalno. Iš ten nuotraukos visai neįdomios.

Kitą dieną aplankiau Aušros Vartus. Įkopiau į koplyčią. Mačiau suklupusius jaunus žmones. O jie skelbia, kad jaunoji karta ištisai ateistinė...

Katedrą, tada dar paveikslų galeriją, kurią lankiau prieš 11 metų, radom uždarytą. Remontas? Ar tik toks pasiteisinimas? Iš arti nufotografavau porą jos kolonų dešinėje pusėje. Man jos atrodo pavojingai suskeldėję. Vietomis trupa, yra plyšių. Manau, Katedrai reikės didelio remonto, nes okupanto statytiniai ja nesirūpino.

Šešios dienos, o iš tikrųjų penkios iš devynių (nes dar vieną praleisiu Kaune), Vilniui buvo per trumpas laikas. Ypač, kad ten gyventa. Tad norėjosi su daugeliu vietų pažintį atnaujinti. Pamačiau taip mažai, taip mažai.

Mano laikais Vilniuje dominavo lenkų kalba. Ja kalbėjo ne vien gryni lenkai (kiek gi tokių ten tebuvo?), bet ir gausūs sulenkėję „tuteišai", ir gudai, ir į getą varomi žydai. Dabar, bent oficialiose vietose, visur gali kreiptis lietuviškai. Pavyzdžiui, „Lietuvos" viešbuty, visos patarnautojos vestibiuly, visos kambarių tvarkytojos, puikiai lietuviškai kalbėjo. Kalbinau vieną kitą pardavėją Universalinėj parduotuvėj. Ir jos lietuviškai atsakinėjo. Vienas mano brolvaikis, inžinierius, vedęs Vilniaus lenkaitę, įstaigos tarnautoją. Maniau turėsiąs progą paminklinti lenkišką liežuvį, kaip reikiant nebevartotą nuo 1944-jų vidurio, tik truputį prisimintą Varšuvoj 1977-siais. Deja, naujoji giminaitė man progos nesuteikė, nes lietuviškai puikiausiai, be akcento, kalbėjo. Gal mano optimizmas per didelis, nes tie visi „oficialieji", tai dar ne Vilnius. Bet optimizmui šiek tiek pamato yra. O kai Sąjūdžio prašymu Lietuvoj lietuvių kalba paskelbta vienintele krašto kalba, tai jos prestižas savaime pamažu kils.

Vilniaus gatvėmis dabar daugiausiai klajojau giminių automobiliais, šen ar ten su jais išlipdamas, paėjėdamas. Buvau Basanavičiaus gatvės viršūnėj, prie cerkvės, kur apie pusantrų metų gyventa. Buvau prie buv. Geležinkelių valdybos rūmų, kur pora metų dirbta. Vieną saulėtą popietę vaikščiojau apie Šv. Onos ir Bernardinų bažnytėles. Tik neteko praeiti ar pravažiuoti pro Čiurlionio 28-tą numerį, iš kur pasileidau į viso gyvenimo egzilę...

Kauno akimirkos

Paskutinė didesnė ekskursija — priešpaskutinę viešnagės dieną. Ekskursija į Kauną. Rugsėjo 29-tą, ketvirtadienį. Į autobusą — 9 v. ryte. Autobusas grįš į „Lietuvą" 10 v. vakaro. Aš tos tvarkos nesilaikysiu. Autobusu tik į ten nuvažiuosiu. Tik su keliais ekskursantais ir kauniške gide šen bei ten pasivaikščiosiu, šen bei ten pavažinėsiu. Tik su jais apie antrą valandą pietus pavalgysiu. Ir giminių atsiimtas, po Kauną pavandravojęs savais keliais, į Vilnių grįšiu kiek anksčiau už autobusą.

Vilniaus turistiniai autobusai daug geresni, negu Maskvos. Jie, jei reikia, gerai šildomi. Turbūt ir vėsinami. Jie nedvokia dyzelio kuru. Jų šoferiai prisiklijavę šimtus vakarietiškų reklaminių bilietėlių, etikečių. Per visą autobuso kaktą, virš priešakinių durų. Vokiečių, anglų, prancūzų, italų, ispanų kalbomis. Net lenkiškų. Tik nieko rusiško. Esu padaręs porą neaiškių nuotraukų. Nežinantieji nesuprastų. Aš į jas žiūrėdamas šypsausi.

Važiuojant pro Elektrėnus, gidė pasakoja apie pigios elektros naudą ir žalą. Nė neraginama, prisimena Černobilį ir Ignaliną.

Akis užkliūva ant pakelės šūkių:

Tegyvuoja Tarybų Lietuvos įkūrimo 70-sios metinės!

Taikos politika — T.S.R. politika. Ar T.S.R. pirma, nebesu tikras.

(Bus daugiau)

POVILAS PEČIULAITIS ATSKRENDA Į CLEVELANDĄ

Lietuvos disidentas, partizanas Povilas Pečiulaitis kovo 11 d. iš Kauno telefonu pranešė savo seseriai Kazimierai Perednienei, su šeima gyvenančiai Clevelande, kad jis pagaliau gavo lėktuvą skristi Clevelandan. Lėktuvas Clevelando Hopkins tarptautiniame aerodrome turėtų nusileisti kovo 26 d., Velykų sekmadienį, 6 val. vakaro.

Povilas Pečiulaitis ir jo žmona Judita, abu vieni iš pirmųjų Lietuvos partizanų, Lietuvos partizanų eilėse kovojo iki 1952 metų. Suėmus, jiems grėsė mirties bausmė. Jei ne Povilo tėvų Amerikos pilietybė, jie būtų buvę sušaudyti. Nuteisti 25 metams Sibiro tremties. Po 17 metų Povilui, ir po 10 metų Juditai, jiems buvo leista grįžti Lietuvon. Neatsižvelgiant į didžiausias pastangas jo brolio Frank Pečiulio (čia gimusio), gyvenančio Broadview Hts, Ohio, sesers Kazimieros, čia įsikūrusios prieš trejus metus, kongresmano Feighan ir valstybės sekretoriaus George Shultz, Pečiulaičių išleidimas buvo vilkinamas iki šių metų.

Atvykstančius Pečiulaičius norima sutikti iškilmingai. Visais sutikimo ir įsikurdinimo reikalais rūpinasi Balfo skyrius Clevelande (pirm. Vincas Apanius) ir LB Ohio apygardos pirm. Kazys Žiedonis, jų gimtinės ir Dievo Motinos parapija. Balfas apmokės jų kelionės išlaidas.

Lietuviai prašomi atvykti aerodroman. Platesnes informacijas teikia V. Apanius, tel. 729-0843, ar K. Žiedonis, tel. 944-8058, ar 664-3311.

BALYS GAJAUSKAS CLEVELANDE

Lietuvos laisvės kovotojas Balys Gajauskas, 37 metus praleidęs Sovietų koncentracijos stovyklose, buvo paleistas laisvėn tiktai pernai, lapkričio mėnesį, naujosios sovietų atvirumo ir persitvarkymo politikos dėka. Jis, gavęs trijų mėnesių vizą, su žmona Irena ir dukrele atvyko pas savo gimines Californijoje.

Kovo 11 Gajauskas atvyko Clevelandan į Pabaltiečių Laisvės lygos rengtą Žmogaus teisių aštuntąją konferenciją, kuri vyko Holiday Inn Lakeside viešbutyje. Jis, kartu su kun. G. Kijausku, S.J., dalyvavo kai kuriuose konferencijos pranešimuose; konferencijos bankete buvo pagerbtas ne tik konferencijos rengėjų, bet ir Clevelando miesto, įteikiant jam miesto auksinį raktą ir miesto garbės pažymėjimą.

Sekmadienį, kovo 12 d., per „Tėvynės garsų" radijo programą buvo perduotas įdomus jo pasikalbėjimas su Juozu Stempužiu, o 10 val. ryto pamaldose Dievo Motinos šventovėje svečias tarė trumpą žodį, prisimindamas vienų tremties Kalėdų švenčių nuotaikas. Pasitikėjimas Dievu ir meilė tautai padėjo jam ištverti tremties koncentracijos stovyklų smurtą, kančias, alkį.

Balys Gajauskas taip pat dalyvavo ir tą sekmadienį vykusiame skautų mugės atidaryme, tarė žodį ir buvo skautų pagerbtas. Jaunystėje Gajauskas priklausė Lietuvos Skautų sąjungai.

Sekmadienį, 6 val. vak., garbingas svečias Dievo Motinos parapijos svetainėje gausiai susirinkusiems klevelandiečiams atsakinėjo į paklausimus, net tik iš jo pergyvenimų koncentracijos griežto režimo stovyklose, bet ir apie dabar vykstančius pasikeitimus Lietuvoje. Daugiau kaip dviejų valandų pokalbyje buvo paliesti religiniai, socialiniai, ekonominiai bei politiniai klausimai. Svečias atsakinėjo plačiai ir išsamiai. Šių dienų Lietuvos aktualijos domina visus lietuvius. Visos informacijos yra labai laukiamos, nes įvykiai Krašte keičiasi ne dienomis, bet dažnai ir valandomis. Susirinkusieji dėkojo svečiui ir nepagailėjo finansinės paramos. Pokalbiui vadovavo kun. G. Kijauskas, parapijos klebonas, kurio globoje svečias buvo šios viešnagės metu.

Clevelando dienraštis „Plain Dealer", kovo 12 d. laidoje įdėjo ilgą W. F. Miller straipsnį, pavadintą „Glasnost liberates crusader", kur atpasakojama B. Gajausko gyvenimo Golgota, dabartiniai pasikeitimai Lietuvoje ir jo aktyvus dalyvavimas Clevelande vykusiuose lietuvių renginiuose. Straipsnis iliustruotas B. Gajausko nuotrauka.

Clevelando lietuviai tikrai džiaugėsi nors trumpam turėdami mielą ir garbingą svečią, kuris, mylėdamas Dievą ir Tėvynę, kovojo už jos laisvę ir nepriklausomybę, už lietuvių tautos išlikimą šių didžiųjų bandymų metuose. Jo gyvenimas pažymėtas nepailstama kova, herojiškomis pastangomis ir drąsia veikla, už kurią turėjo sumokėti brangia 37 metų ištrėmimų ir kančių auka.

GINTARO IR DAINOS VAKARAS

Clevelando vyr. skaučių Židinys balandžio 8 d., 7 val. vak. Dievo Motinos parapijos auditorijoje rengia įdomų vakarą, kuriame sesutės Butkūnaitės, dabar jau Regina Puškorienė ir Kristina Zubrickienė, atliks dainų, gitara palydimų, programą. Dail. Algimantas Grintalis iš Baltimorės šiame vakare pirmą kartą Clevelande išstatys meniškus gintaro papuošalus.

Po koncerto vaišės. Įėjimas — auka 5 dol.

ATVYKSTA – IŠVYKSTA

Clevelande, ypač sekmadieniais, vis matyti naujų veidų, atvykusių iš Lietuvos aplankyti savo artimųjų. Nemažai pavienių asmenų vyksta ir Lietuvon.

Bet greitai susilauksime ir didesnių grupių — menininkų ansamblių. Balandžio 15, šeštadienį, 7 val. vak. Dievo Motinos parapijoje gausūs klevelandiečiai klausys Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio" koncertą, atliekamą 28 šokėjų, dainininkų ir instrumentalistų. Savo gastrolėse „Ratilio" aplankys didžiuosius JAV lietuvių telkinius. Lankysis ir Toronte. Clevelando koncertą rengia Čiurlionio ansamblio valdyba, vadovaujama Vlado Plečkaičio. Jau didelė bilietų dalis išplatinta. Jų dar galima įsigyti DMP svetainėje sekmadieniais, po lietuviškųjų pamaldų.

Birželio 10 d., taip pat DMP auditorijoje koncertuos Lietuvos televizijos ir radijo ansamblis „Armonika", kurį sudaro 10 vyrų dainininkų ir instrumentalistų. Koncerto rengėjas LB apylinkė.

Kovo 15 d. dviejų mėnesių vizitui atvyko dr. Mečys Butkus, MD, dr. Antano Butkaus brolis.

Solistė mezzosopranas Aldona Stempužienė, Vilniaus valstybinės filharmonijos pakviesta, gegužės mėnesį išvyksta koncertams Lietuvon.

Rugsėjo mėn. Lietuvon vykti planuoja Clevelando vyrų oktetas, kuriam dabar vadovauja Raimundas Kavaliauskas.

V. Rociūnas

FOTO PARODA

Algimanto Kezio fotografijų paroda vyks Aschermano galerijoje, 1846 Coventry Rd., Cleveland Heights, OH, nuo kovo 3 d. iki balandžio 15 d. Paroda yra apie jo neseniai išleistą knygą „Cityscapes". Kovo 16 d., ketvirtadienį, nuo 7 iki 9:30 v.v. bus tos knygos sutiktuvės, dalyvaujant pačiam autoriui. Visi kviečiami atsilankyti.

Šv. Jurgio lietuvių parapijos Clevelande vaikučiai sveikina savo kleboną kun. Juozą Bacevičių, jam tapus klebonu.

Nuotr. **V. Bacevičiaus**

Dainuojančios sesės Regina Puškorienė ir Kristina Zubrickienė atliks koncertinę programos dalį balandžio 8 d. Židiniečių ruošiamam vakare D.M. parapijos salėje.

ROMOS KOLEGIJA

Jau 50 metų Romoje veikia vienintelė lietuvių kunigų seminarija laisvajame pasaulyje. Joje auklėjosi, mokėsi ir ruošėsi lietuvių pastoracijai 120 su viršum kunigų, tarp jų 2 arkivyskupai: pronuncijus Jonas Bulaitis ir pronuncijus Audrys Bačkis. Auklėtinių skaičius (klierikų besiruošiančių kunigystės šventimams ir kunigų, gilinančių teologines studijas licenciato ar doktorato laipsniams įsigyti) svyravo tarp 20 ir 4.

Šiuo metu kunigystei ruošiasi 3 lietuviai klierikai: Jonas Malinauskas ir Robertas Rekus iš Suvalkų trikampio ir Robertas Rakauskas iš Los Angeles bei 2 kunigai gilina studijas: kun. Paulius Mališka iš Montrealio šį pavasarį įsigys licencijatą iš teologijos ir kun. Petras Semaška iš Argentinos gaus doktoratą iš Bažnytinės teisės. Ateinančiais mokslo metais tikimasi sulaukti bent dviejų kunigų iš Lietuvos, kurie ruošis profesūrai Kauno seminarijoje.

Su lengvėjančia tikinčiųjų padėtimi Lietuvoje didėja mūsų popiežiškos kolegijos reikšmė. Turėti tokią instituciją krikščionybės centre yra neįkainojamas turtas. Čia ne tik ruošiasi mūsų būsimieji dvasiniai vadovai, bet kolegija yra ir jaukūs lietuviški namai vis daugiau ir dažniau iš Lietuvos atvykstantiems kunigams ir vyskupams.

Šalia kasdieninių kolegijos išlaikymo išlaidų vadovybė yra šiuo metu spaudžiama neatidėliotinų remontų ir valdžios reikalavimų pakeisti elektros sistemą, sutvarkyti vandentiekį ir t.t. Vien valdžios įsakyti darbai atsieis 300,000 dol. su viršum. Kolegijos vadovybė nebegalėdama tų remontų atidėti, darbus pradėjo skolon, tikėdama, kad mūsų lietuviška visuomenė ateis į pagalbą su dosnia auka.

Visų kraštų vyskupijų konferencijos yra įvedusios maldos dieną už pašaukimus į dvasinį luomą bei metinę rinkliavą seminarijų išlaikymui. Mums, lietuviams,irgi reikia panašios dienos. Labai gražu, kad prisidedame prie gyvenamo krašto seminarijų išlaikymo, bet negalime pamiršti ir savų reikalų, savos Šv. Kazimiero kolegijos, kuri ruošia kunigus mūsų lietuviškoms parapijoms.

Neseniai atšvęstas Lietuvos krikščionybės jubiliejus verčia mus ne vien didžiuotis praeitimi, bet rūpintis ir mūsų išeivijos bei visos Lietuvos ateitimi. Todėl labai prašau gerbiamų klebonų kiekvieneriais metais pašvęsti vieną sekmadienį Lietuvos Bažnyčios reikalui — suorganizuoti maldos dieną už pašaukimus ir padaryti rinkliavą Šv. Kazimiero kolegijai išlaikyti. Jei kurie gerbiami klebonai galvotų, kad šiam reikalui yra reikalingas vietos vyskupo leidimas, maloniai prašau pranešti man, jis bus parūpintas.

Mes dažnai skundžiamės, kad neturime pašaukimų ir esame susirūpinę, kas pakeis į pensiją išeinančius mūsų klebonus. Būkime užtikrinti, jei kiekviena mūsų lietuviška parapija aktyviai pradės puoselėti pašaukimų idėją, rimtai priims Kristaus įsakymą „Melskite pjūties Viešpatį, kad atsiųstų darbininkų", lietuvių klierikų skaičius žymiai padidės ir jie vietoje ėję į vietinę krašto seminariją, pasirinks lietuviškąją Šv. Kazimiero kolegiją. Kolegijos vadovybė, turėdama reguliarias pajamas, užuot laužiusi galvą, kaip suvesti galą su galu bei leidusi laiką laiškų rašymui prašant aukų, galės pagrindinį dėmesį skirti klierikų auklėjimui.

Aukas kolegijos išlaikymui bei šiuo laiku daromiems remontams galima įteikti per savo parapiją, Lietuvių religinę šalpą, pasiųsti mano raštinės adresu arba tiesiog į Romą: Msgr. A. Bartkus, Pontificio Collegio Lituano, Via Casalmonferrato 20, 00182, Roma, Italy.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

No. 424 — 53 & Kolin. 2 butų apt. **Tik $94,900!** 3 mieg. kamb. kiekv. bute; didelis valg. kamb. sav.; ištisas rūsys; 2 auto. garažas; naujas stogas, karšto vandens katilinė; nuomininkas moka už šilumą; aukšta nuoma. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

FOR SALE

Parduodamas naujas, lietuviškas tautinis kostiumas iš Lietuvos.
Kreiptis 471-2308

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. PULASKI RD.
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutei Ščerbaitei Mayer** dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

Tikras lėlių namelis Lemonte! Mūro ir vinyl „bi-level"; nepilnas rūsys; naujai atremontuotas. Gražus, medžiais apsodintas kiemas. Bus greit nupirktas! **$99,900.**

Žavus namas Lemonte! Jaukus 2 mieg. kamb., arba 2 mieg. + šeimos kamb. Didelis sklypas, didelis, 2½ auto. garažas. Namų šeimininkas gali jame įsirengt dirbtuvėlę. **$74,900.**

Century 21
OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

COMMUNITY REALTY
581-9500
We pay cash for real estates—any size, any condition.
Ask for Robert

KAZYS PABEDINSKAS
Nuo Plungės iki Maroko
Atsiminimai

Autorius yra vienas iš žymiųjų Lietuvos nepriklausomybės metų verslininkų, garsios akcinės b-vės „Kučinskis-Pabedinskai" — linų ir medvilnės audykla, linų verpykla Plungėje savininkas. K. Pabedinskas buvo ne tik apsukrus ir gabus verslininkas, bet jam buvo nesvetima ir visuomeninė veikla. Prisiminimai yra labai įdomiai parašyti. Jo pasakojimas yra toks gyvas, kad jo galėtų pavydėti ne vienas formalus rašytojas. Knyga didelio formato, 438 psl. Kaina su persiuntimu į USA 12 dol. Illinois gyventojai dar prideda 80 ct. valstijos mokesčio. Į kitus kraštus — 14 dol. Spaudė „Draugo" spaustuvė. Užsakymus siųsti „Draugo" adresu.

Česlovas Grincevičius
VIDUDIENIO VARPAI
Pasakojimai ir pasakos

(Laimėjusi LRD grožinės literatūros premiją)

Šioje knygoje autorius gyvai ir vaizdžiai pasakoja nepriklausomoje Lietuvoje išgyventus atsitikimus. Tai apysakų, novelių ir legendų rinkinys, kurį kiekvienas turėtų perskaityti ir pasigrožėti autoriaus jaudinančiais pasakojimais.

Išleido LK klubas Chicago, 1985. Kaina su persiuntimu **$5.00.** Illinois gyv. moka **$5.32.**

Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Pradedant 1988 m. liepos 2 d., kas šeštadienį
8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniam lietuviui"
lietuvių bei anglų kalbomis

Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams"

8:30 v.v. iki 8:40 v.v.

Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

Paid and Compounded Quarterly

HOME see us for financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Prs. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

GENRIKAS SONGINAS

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išleista Songino anūko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

DRAUGAS
4545 West 63rd Str.,
Chicago, Il. 60629

KETURI DEŠIMTMEČIAI AMERIKOJE

ALFONSAS NAKAS

Keturios dešimtys metų! Ne, dar nevisai. Kai rašau šiuos žodžius, yra 1989 m. kovo 12 d. Šiuo laiku prieš 40 metų mano laivas lenkė Anglijos pakraštį, kapstėsi į atvirą Atlantą New Yorko uosto link... Kai rašinį skaitysite, aš jau Detroite ieškosiu darbo. Prieš 40 metų, žinoma...

Keturi dešimtmečiai. Viešpatie!

Skaitau savo dienoraščio 1949m. kovo 10-sios įrašą;

„Išplaukėm šiandien iš Hamburgo 15:07 v. Išvilko du vilkikai, kurie prieš mūsų 8,500 br. t. laivą atrodė kaip nykštukai (vienas vadinasi „Emil", antro neįsidėmėjau). Tempė gana toli, kokius 2-3 km ir paliko. Dar tebeplaukiam įlanka (net nežinau, kaip ji vadinasi). Sako, už kokios valandos bus Cuxhavenas, o tada — atvira jūra..."

Kitur dienoraštis primena keletą išvykimo detalių, kurios taip labai laiko dumblu buvo apsinešę, kad, jeigu tuomet nebūčiau užsirašęs, dabar daug kas kitaip atrodytų.

O būta štai kaip. Kovo 4 (Kazimieras!), penktadienį, lygiai 18 v. (kaip tuomet, taip ir dabar, sau užrašuose laiką žymiu europėjiškai, be AM ir PM, bet šiame rašiny toliau „europėjiškai" redaktorių nebepykinsiu) traukinys iš Miuncheno — Freimann pajudėjo. Iki Bremen — Hbf važiavom kone visą parą. Iš Hbf kovo 5 d. per gelež. stotį Bremen — Vegesack buvom nuvežti į Bremen-Grohn emigrantų stovyklą. Ten po visokių dezinfekcijų laikė labai švariai. Nušvarinę ir nuo bet kokio viešai parodyto maisto, kad ir konservuoto, maitino pusbadžiai. Ėjo gandai, kad laivų galime laukti po keletą savaičių. Gal kai kam tikrai prisiėjo taip ilgai laukti. Bet aš buvau laimingųjų tarpe: kovo 8 d., tad už trijų dienų, paskelbė, kad kovo 10 d. išplaukiam. Tuomet, iškrėtęs kišenes, suskaičiavau „turtus": beturėta tik 4 markės. Tik numatytiems keliems paskutiniams laiškams.

Skelbimų lentoje radau, kad „mano" laivas — „Ernie Pyle". Kad jis paims 598 įvairių tautybių keleivius. Lietuvių būsime 58, tad kone 10%. Didžioji dalis — žydai.

Per okupacijas, karą ir pokarį visų visaip stumdyti, pažadų pažadais maitinti, kuo nors patikėdavom tik post factum. Sunku buvo tikėti, kad ir aš žadėtą dieną išplauksiu. Bet naujі skelbimai lentoje kovo 9 d. įsakinėjo: rytoj kelsitės 4:30 v., 5 v. atiduosit patalynes, 5:30-6:30 v. pusryčiai, 6:45 v. grąžinsite nepanaudotas maisto korteles ir traukiniu leisitės į Hamburgą.

Vaje, kaip buvau užmiršęs Hamburgą. Daugelį metų, daugelį kartų ir pasakojau, ir rašinėjau, kad Amerikon išplaukiau iš Bremerhaveno. O tik dabar prisiverčiau dienorašty teisybės paieškoti ir ją suradau.

Taigi „Ernie Pyle" išdidžiai mūsų laukė Hamburgo uoste ir „Emilis" su kitu vilkiku ten jam pasitarnavo.

Kas tas „Ernie Pyle" ir kas Ernie Pyle be kabučių?

„Ernie Pyle" tai, sakyčiau, prabangus JAV kariuomenės transporto laivas, kuriuo prieš masinės oro transportacijos erą buvo per vandenynus plukdomi JAV kariai. Per vandenynus daugiskaitoj, nes spėju, kad ne tik tarp JAV ir Europos, bet gal irgi tarp JAV ir Azijos, tad Atlantu ir Ramiuoju. Taip pat spėju, kad į jį kraudavo daugiau karininkų, negu eilinių, nes turėjo ištaigingai įrengtą valgyklą, gražią teatro-kino salę, eilę jaukių, patogių kajučių. Su mumis, varganais 598 „dypy", turbūt buvo vienintelė kelionė. Jau Amerikoj kojas sušilęs, sekiau transportą į JAV per visus 1949-50 metus. Vežė vis laivais, pavadintais generolų vardais, bet su „Ernie Pyle" nei reizo prieš mane, nei po nepastebėjau. Taigi, vienintelis reizas? Bet jau koks! Jame mus traktavo kaip žmones. Ne, kaip ponus, tartum užsimokėjusius už brangias šipkartes. Mums prie jokių darbų neleido piršto pridėti. Valgyklos salėje prie stalų patarnavo baltais švarkeliais kelneriai. Rodė filmus, rengė kitokias pramogas. Laivo personalą sudarė 240 žmonių, tad po vieną kiekvieniems su puse kelevio. Kadangi plaukė nemažas būrelis vaikų, mažiausia vienas įgulos narys teko dviem suaugusiems keleiviams. Ne tik kai kurie „generolais" plukdyti mano draugai prieš 1949 m. kovo mėnesį, bet jau turbūt visi po kovo buvo verčiami sunkiai dirbti, net ir stipriai suimti jūrligės. Taigi „Ernie Pyle" ta prasme buvo unikumas.

O Ernie Pyle? Gaila, nerandu jo savo enciklopedijose, tad tik iš atminties, be datų. Tai žymus II pas. karo JAV korespondentas. Jis plaukiojo nežinau kuriuo JAV karo laivu Ramiajame vandenyne, su jūrininkais dalyvavo karo veiksmuose prieš japonus ir siuntė spaudai įdomius bei svarbius reportažus. Karui baigiantis (irgi nežinau datos), jis žuvo kaip karo didvyris. Jam pagerbti „mano" laivą, gal naujai pastatytą, gal atėmę iš kurio „generolo", pavadino jo vardu. Mano dienoraščio įraše pažymėta, kad laivo viršutinėje, denio, salėje, gerai matomoje vietoj įrėmintas didelis Ernie Pyle portretas. „Tartum gyvas, žvelgia jis iš rėmų, rimtas, labai protingu ir aštriu, bet tėvišku žvilgsniu. Vyras amerikiečių armijos uniformoj, su penkiom juostelėm ant rankovės". Taip mano įrašyta. Dabar spėju, kad uniforma buvo mėlyna, jūrininko, o juostelės ant rankovės reiškė nežemą laipsnį.

Mano kabina laivo pryšaky, pirmame aukšte. Jos numeris — B 20, o mano lovos — 34. Kabina didelė, su daugeliu dvigubų lovų, tvanki. Gražias, jaukias kajutes atidavė moterims su mažyliais. Mano lova viršutinė, o apačioj guli Naras. Matomai, pagal alfabetą esam suglaudinti. Nebeatmenu, kokio amžiaus Naras, nė kaip jis atrodė (platesnių charakteristikų, gaila, nedariau). Bet kai Bremene 6 v. trim riekutėms duonos ir 10 gr. margarino pavaišinti iki vakarienės laive 7 v.v. į burną nieko negausime, tai štai Naro man duotą juodos duonos riekę su pagarba miniu ir po 40 metų, nes ji rado vietą dienorašty...

Nuo to atmintino kovo 10 d. vakaro jau nebebadavom iki pat New Yorko. Steikai, visokios bandelės, salotos, citroniniai vaisiai, bananai, ledai, puikiausia kava. Kiek nori, kiek tik pajėgi. Akyse tebestovi vienas iš kelnerių. Negras. Pats juodžiausias. Gal 2 m. ūgio, sunkaus svorio boksiniko išvaizdos, perlų baltumo dantimis blizgančiam veide. Kai kuris įkyruolis skanumynų prašydavo po kelintą kartą, jis su šypsena purtydavo galvą ir pasididžiuodamas dusliai šūkaudavo: „alles kaputt, alles kaputt, alles kaputt!".

Norėčiau paskelbti tų 57 savo bendrakeleivių lietuvių pavardes. Pagerbti tuos, kurie dar gyvi, kurie su manim kartu 40-metų švenčia. Prieš metus ar dvejus kažkas man tą sąrašą davė, išsaugojęs iš „Keleivio" iškirptą. Bet jį taip rūpestingai savo archyvėly paslėpiau, kad tris dienas ieškojęs nesuradau. Atsimenu tik keletą.

Visų pirma — Šimulynų šeima. Jis — Lietuvos ats. karininkas, policijos valdininkas, ji — gail. seselė, duktė Gražina, bene jau studenčiukė, o kita, Idutė — paauglė. Šią mielą šeimą pažinojau nuo 1941 metų. Laive, kol pajėgiau (kol jūrligė neapspangino), su Kaziu Simulynu ir kitais lošdavau proferansą, o atvangai abiem meilioms mergaitėms lūpine armonikėle serenadas ant denio grodavau. Užrašyta, jog pulką lošdavau ir su Stankūnu. Nežinau, kas jis, koks jo vardas, kaip jis atrodė, gal būsimasis Magdalenos vyras? Nepamiršau ir iki mirties nebepamiršiu bičiulių Birutės ir Viktoro Veselkų. Su jais pusketvirto dešimtmečio su virš Detroite kartu gyvenom ir draugavom. Tuomet jie buvo įsimylėję jaunavedžiai ir jauni, kaip aš. Detroite Viktoras daugelį metų inžinieriavo automobilių pramonėje, o laisvalaikiu kūrė nuostabias medžio skulptūrėles, lietuviškus kryžius. Dabar jau inžinerijos pensininkas, bet dailėje pensininkas niekad nebus. Birutė, lietuviškai išauginusi keturias dukteris, kurios jau daug pasiekė moksluos ir menuos, iki šios dienos namuose joms neleidžia angliškai prabilti...

Jei neklystu, su manim kartu plaukė ir Bajerčiai, kurie irgi į Detroitą pateko, bet su kuriais rečiau susitikdavom, nors santykiai liko abipusiai malonūs, šilti.

Kažkur į JAV rytinį pakraštį atplaukusi nukeliavo Domicelė Šaltenienė su 14-mečiu sūnum. Neturiu adreso. Nežinau, kur ir kaip jie įsikūrė, kas iš to tuomet judraus berniuko, dabar jau 55-rių metų vyro, išėjo?

Nuo pat Miuncheno traukiny, o paskui ir laive bendrakeleivius anglų kalbos ir pamaldumo mokė kun. Kolosinskis. Amerikos pilietis, karo išvakarėse Lietuvos lankyti atvykęs, per okupacijas išsilaikęs, dabar grįžo namo, bene į N. Angliją ar į New Yorką. Jis mums du sekmadienius laive laikė pamaldas. Senas žmogus, jei dar gyvas, dabar turėtų būti šimto metų. Kai kartą mane įkyriai ėmė kvosti, kiek esu išmokęs angliškai, atsakiau, kad truputį moku, tik nenoriu kalbėti. Na, sako, ištark ką nors, aš tartį pataisysiu. Tai ir ištariau „God d..." Gavau pylos! Kur aš šitaip? Kaip su tokių žodžių kraičiu Amerikon važiuoju? Kaltę suverčiau JAV kareiviams, kurie tą keiksmažodį į Miuncheną mums atgabeno.

Plaukė jauna, tik ką vedusi pora Stasiuliai (rodos, tokia pavardė). Ji sunkiai sirgo jūrlige, o jis ja nuolat rūpinosi. Darbo garantijas turėjo į Flintą, MI. Ten kurį laiką gyveno. Susirašinėjom gal metus. Išvyko iš ten bene į Chicagą. Ryšys nutrūko.

Patys žymiausi bendrakeleiviai tai Marija Alseikaitė ir Jurgis Gimbutai, abu PhD's. Atsimenu inž. dr. Jurgį kaip judriausią, ryškiausią, mandagiausią, galantiškiausią vyrą. Viskuo besidomintį, visus pamatantį, daugelį prašnekinantį, bet ir žinantį savo vertę. Dr. Marija buvo kur kas santūresnė, ne tokia judri. Išdrįsdavau ją pakalbinti apie Vilnių, iš kurio abu į pasaulį išbėgom, ir apie Tuebingeną, kur ji doktorizavosi, o aš buvau priimtas studijuoti, bet nebenorėdamas trauktis iš amerikiečių zonos, nebeišvykau. Be to, su dr. Marija esam ir vienmečiai, gimę tik kelių savaičių tarpe. Kas iš jų susiformavo per tuos keturis dešimtmečius Amerikoj, visi žinome. Apie Marijos pasiekimus daug žino ir okupuota Lietuva, ir visas kultūringas pasaulis. Jeigu „Ernie Pyle" tik ją vieną tebūtų tuomet į Ameriką plukdęs, vien dėl jos 1949 m. kovo reizas būtų pasiteisinęs. Niekaip neprisimenu, ar Gimbutai vežėsi ir bent vieną kūdikį, bet, lyg per dūmus atmenu, kad kartu plaukė ir dr. Jurgio motina, daug nuveikusi agronomė Lietuvoj, daug nuveikusi Amerikoj, bet labai kukliai kelionę šiuo laivu atlikusi.

Gaila, tik tiek pavardžių, ir tai kai kurias su klaustukais teprisiminiau. Jeigu kada surasiu sąrašą, gal akys dar daug kur plačiau atsivers.

Kur šiandieną dauguma mano bendrakeleivių? Kiek jų jau išskrido į pasaulį, geresnį ir už Ameriką? Tikrai žinau, kad nebėra gyvo Kazio Šimulyno ir jo žmonos. Nebėra Elenos Gimbutienės. Veikiausiai nebėra kunigo Kolosinskio.

Keturi dešimtmečiai Amerikoj! Po vienuolikos dienų kankynės, nes nuo vidurio Atlantas buvo neramus, pavasariškai šėlstantis, 1949 m. kovo 21 d. išlipom New Yorko uoste. Nuo jūrligės, kol apsipratom, cemento grindinys po kojom siūbavo,lingavo, it eitum per samanas liūne. Atsivėrė naujas pasaulis. Išsiskirstėm po didmiesčius. Kibom į darbus. Vedėmės. Gimdėm vaikus. Vadavom tėvynę. Turtėjom. Amerikonėjom. Skraidžiojom į Lietuvą ir visus kontinentus. Susenom. Pensininkaujam. Vienas po kito gaunam vienos krypties vizas kelionei už Ribos. Užjaučiau tuos, kurie į Anapus išsiskubino, nebepalaukę 1988-jų. Kas su lietuviška sąmone miršta šiandien, miršta laimingiausias, nes nežinia, ką atneš tėvynei šie ir ateinantieji metai.

Ne vieniems „Ernie Pyle" bendrakeleiviams šį rašinį skiriu, o visiems, visiems, kurie nuo 1949-jų pradžios iki 1950-jų galo masiškai į Ameriką buvo atplukdyti. Dar ir tiems, kurie pagal D.P. imigracijos įstatymą čia atvyko 1948-siais bei 1951-siais.

Švęskime kartu keturiasdešimtmetį, nes auksinio jubiliejaus tik retas besulauksime.

Ruoškimės ir kitam 45-rių metų jubiliejui. Jis jau lipa ant kulnų. Prisiminkime, kad nuo 1944-jų pradžios tvirto fronto Rusijoj vokiečiai nebelaikė, kad su gegužės alyvų kvapu į Minską artėjo sovietinių tankų tvaikas, kad birželį Rytų Lietuvoj grojo katiušos, kad liepos pirmąją evakuavomės iš Vilniaus, o nuo liepos vidurio jau masiškai bėgom per Virbalį į Eitkūnus, ir tik žemaičiai iškeliavo rudenį. Bet apie tą jubiliejų bus kiti rašiniai.

Dalis jaunimo demonstrantų Chicagos Jaunimo sąjungos suorganizuotose Vasario 16-tos demonstracijose Chicagos miesto centre.

Nuotr. **Rasos Miliauskaitės**

Lietuviai Floridoje

Daytona Beach, FL

PROF. MARIJOŠIUS

Prof. Vytautas Marijošius, neprikl. Lietuvos valstybinės operos vyr. meno vadovas ir dirigentas, šiuo metu atostogauja Daytona Beach, Valės Šileikienės, giminaitės, globojamas. Ta proga muz. Antanas ir Valė Skriduliai suruošė šiam garbingam svečiui priėmimą, kuriame kaip tik dalyvavo buvę prof. V. Marijošiaus bendradarbiai — oper. solistas Antanas Sprindys, jo mokinė oper. sol. Juozė Daugėlienė, aktorė rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Tai buvo malonus po daugelio metų mūsų menininkų susitikimas, kurio metu buvę bendradarbiai pasidalino praeities išgyvenimais, prisiminimais, dabarties nuotaikomis. Oper. sol. Antanas Sprindys kaip tik yra debiutavęs Toskoje, kurią tada dirigavo prof. Vytautas Marijošius.

Antrą kartą visi bendradarbiai buvo susitikę su prof. V. Marijošium Valės Šileikienės namuose. Daug prisiminimų, daug įspūdžių iš praeities. Prof. Vytautas Marijošius, šiuo metu jau profesorius emeritas, gyvena Putname, Conn. Skundžiasi susilpnėjusia sveikata, širdies negaliomis, bet nuostabios atminties, plačiu pažiūrų ir tolerancijos žmogus. Labai gerai prisimena savo kolegas, bendradarbius ir bendrą darbą neprikl. Lietuvoje, valstybiniame operos teatre. Objektyviai vertina šių laikų Lietuvos operą tėvynėje, išaugusius naujus talentus, solistus.

Prof. Vytautas Marijošius labai malonus pokalbininkas, savo širdyje ir gyvenime sutelkęs daug vertingos medžiagos apie Lietuvos muzikinį gyvenimą ir operą. Reikia tikėtis, kad šie kultūros lobiai susilauks prof. V. Marijošiaus plunksnos ir paliks ateičiai, istorijai.

Jurgis Janušaitis

Kas išmatuos to ilgesio gilybę
Ir grožį pasakos tavos,
Kurį nuauksina sužydę
Miškai Tėvynės Lietuvos!

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

A.†A.
VINCUI DAILYDEI

mirus, liūdintiems žmonai ir dukroms REGINAI ir OLGAI ir jų šeimoms reiškiame gilią, draugišką užuojautą.

Jadvyga Dapkuvienė
G. ir V. Pileikai
A. ir R. Dapkai

A.†A.
LEONIDAS JARAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1989 m. kovo 22 d.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Valerija, duktė Rita, žentas Kęstas Palulonis, anūkai Rimas ir Rūta; Lietuvoje brolis Vacys su šeima ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė ALT'ui, Krikščionių demokratų sąjungai, Ateitininkų organizacijai.

Kūnas pašarvotas pirmadienį, kovo 27 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks antradienį, kovo 28 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Vietoje gėlių prašoma aukoti Tautos Fondui.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **žmona, duktė, brolis, anūkai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Marquette Parke Prisikėlimo šv. Mišios bus 5 val. ryte. Sekmadienį, kovo 26 d., 10:30 val. parapijos choras giedos G. Šukio, J. Naujalio, Ch. Gounod, G. F. Haendelio ir L. W. Beethoveno kūrinius. Prie vargonų bus R. Mockus ir K. Skaisgirys. Chorui diriguoja muz. A. Linas.

x Elena ir Stasys Barai kovo 23 d. išvyko ilgesniam laikui į Floridą. Stasys Baras yra Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas, todėl lankys St. Petersburgą, Miami ir Daytonos lietuvių centrus ir padarys pranešimus apie Lietuvių fondą. Į Chicagą grįš tiktai balandžio antroje pusėje.

x Washingtone, D.C., balandžio 14-16 dienomis bus trečiasis politinis seminaras, kurį rengia JAV LJS valdyba. Iš Chicagos važiuosim išnuomotais automobiliais ir kaina bus penkioms dienoms 50 dol.

x Praėjusį trečiadienį Lietuvos generalinis konsulas V. Kleiza kalbėjo apie dabartinius įvykius Lietuvoje Kiwanis Club of Beverly nariams. Po pranešimo susirinkusieji kėlė daug klausimų ir bendrai domėjosi tiek Lietuvos, tiek Pabaltijo valstybių padėtimi.

x Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo vakaronė bus balandžio 1 d., šeštadienį, Jaunimo centro kavinėje. Dalyvaus programų vadovai, kurie supažindins su simpoziumo apimtimi ir jo eiga. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

x Dail. J. Paukštienės kūrinių parodą gegužės 12-21 d. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre ruošia „Kernavės" tunto Emilijos Platerytės ir „Verpsčių" vyr. skaučių būreliai. Parodos atidarymas bus gegužės 12 d. 7 v.v.

x Lietuvių Opera šiais metais stato Verdi „Trubadūrus". Premjera — balandžio 29 d. 7:30 v.v. Antras spektaklis — balandžio 30 d. 3 v. p.p., Morton High School Auditorium, 2423 S. Austin Blvd., Cicero, Ill. Bilietai jau gaunami **Gifts International,** Vaznelių prekyboje, **2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-471-1424.** (sk)

x Lelijos, tulpės, hiacintai, ramunės, azalijos, cinerarijos... didelis pasirinkimas pavasario gėlių! Skambinkite **Baltic Blossoms 434-2036.** (sk)

x Pats laikas užsisakyti Ateitininkų Namų patalpas ar sodą proginiams šeimų ar organizacijų renginiams. Kreiptis į Alf. Pargauską, tel. **312-361-2817** (sk)

x Važiuojantieji į Lietuvą šią vasarą galės patys pasirinkti dienų skaičių Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ar Palangoje, t.y. visas 15 d. vienoje vietoje, ar po kelias dienas skirtingose vietose. Grupė išvažiuoja liepos 29 d. Lydi R. Pukštys. Kreiptis **American Service Travel Bureau, tel. 312-238-9787.** (sk)

x Chicagos Liet. Fed. Kred. unija KASA neveiks D. Penktadienį kovo 24 d. Visi Chicagos KASOS skyriai neveiks kovo 31 d. dėl ketvirčio procentų apskaičiavimo. KASA linki visiems linksmų šv. Velykų. (sk)

x A. a. Albinas Jodka mirė Ayre, MA., mieste, sulaukęs 72 m. amžiaus. Yra mokęsis Marianapolyje Thompson, Conn., ir Clarendon Hills, Ill. Turėjo šiame mieste kelionių biurą ir paskiau parduotuvę. Nuliūdime liko žmona Trude Hartnede-Jodka, sūnūs Richardas, Robertas, Tomas, Jonatanas, duktė Sharon, broliai kun. Mykolas, MIC, Argentinoje, Juozas Vokietijoje ir Jonas Kalifornijoje. Laidojamas penktadienį, kovo 24 d., iš St. Mary bažnyčios.

x Lietuvių Fronto bičiulių Chicagos sambūrio susirinkime kovo 30 d., ketvirtadienį, 7 val. vak. pas **Marijonus,** kalbės svečias iš Lietuvos kun. Aušvydas Belickas. Vėliau prie kavutės bus kalbamasi sambūrio reikalais.

x Ritos Ostytės ir Audriaus Rušėno sutuoktuvės bus šeštadienį, balandžio 1 d., 2 val. p.p. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke. Rita ir Audrius mielai dalyvauja Chicagos lietuviškojo jaunimo veikloje.

x Teresė (Gaidelytė) ir Edvardas Meilus, Jr., kovo 9 d. susilaukė dukrelės Jūratės Teresės. Prieš vedybas Teresė buvo veikli „Kernavės" tunto skaučių vadovė Chicagoje. Dabar gyvena Auburn, MA., ir dalyvauja įvairioje Worcesterio ir apylinkių lietuvių organizacinėje ir visuomeninėje veikloje. Teresė ir Edvardas yra vietos „Neringos" ir „Nevėžio" tuntų tuntininkai. Edvardas vadovauja „Aušros" radijo valandėlei ir nuo šių metų pradžios redaguoja „Bridges" žurnalą. Naujoji Meilų šeimos atžala jau „debiutavo" kovo 19 d. įvykusioje Kaziuko mugėje. Naujagime džiaugiasi abu tėvai, broliukas Petras, močiutė Genė Gaidelienė Omahoje ir senelis Edvardas Meilus, Sr., Worcesteryje.

x Velykiniai šokiai studentų ateitininkų ruošiami Velykų vakare Jaunimo centro didžiojoje salėje. Chicagos ir apylinkių lietuviškas jaunimas kviečiamas dalyvauti šiame jau beveik 40 metų tradiciniame vakare. Visi laukiami. Pradžia 8 val. vak. Orkestras gros iki vidurnakčio.

x Dr. Kastytis Jucas, dermatologas (tel. 925-2670) veda radijo programas **1490 AM** bangomis kiekvieną **šeštadienį 7 val. ryto.** Šį šeštadienį, kovo 24 d. prof. Rhoda Pomerantz, MD Med. Dir. Bowman Center, Pres. St. Luke ligoninėje, kalbės apie geriatriją — pagyvenusių žmonių problemas. (sk)

x Dėmesio! Prieš Velykas aplankykite naują delikatesų krautuvę, **5754 S. Pulaski Rd., Chicago, IL., tel. 735-1959.** Čia jums maloniai patarnaus Margareta ir supažindins su jos gamybos produktais. (sk)

x Reikalinga tarnautoja lietuviškai įstaigai. Turėtų mokėti lietuvių ir anglų kalbas, rašyti mašinėle ir dirbti pilną laiką. Skambinti **776-7582 savaitės dienomis,** išskyrus šeštd. ir sekmad., tarp 8:30 v. ryto ir 4:30 v. p.p. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus,** tel. **361-5950** arba **636-6169.** (sk)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su **Rodman & Renshaw, Inc.,** patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite **977-7916.** (sk)

Julius Širka, Kr. Donelaičio mokyklų direktorius.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

KRISTIJONO DONELAIČIO MOKYKLŲ JUBILIEJINĖ ŠVENTĖ

Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos šiemet švenčia savo trisdešimties metų gyvavimo jubiliejų. Tai ypatinga šventė visai mokyklai, susidedančiai iš pradinės ir aukštesniosios mokyklų. Trisdešimtį metų šios mokyklos tvirtai klestėjo ir yra viena iš stipriausių mokyklų visoje išeivijoje. Dar ir dabar, kada dėl įvairių priežasčių mokyklose mažėja mokinių skaičius, tai Kr. Donelaičio mokyklose mokinių skaičius skaičiuojamas ne dešimtimis, bet šimtais. Kad šios lituanistinės mokyklos taip tvirtai augo ir klestėjo per ištisą trisdešimtmetį, tai yra nuopelnas direktoriaus J. Širkos, patyrusio mokytojo ir pedagogo. Savo sugebėjimu vadovauti, išlaikyti mokyklose drausmę, sudaryti tvirtą mokytojų branduolį davė galimybę padėti stiprius pamatus mokykloms. Per ištisus šiuos metus keitėsi mokiniai, keitėsi ir mokytojai, bet direktorius J. Širka vėl sugebėdavo surasti naujus ir patyrusius mokytojus.

Savo gyvavimo pradžią mokyklos pradėjo 1959 metais spalio 17 d. lietuvių evangelikų parapijos patalpose, 6641 S. Troy gatvėje, Chicagoje. Prieš tai J. Širka 6 m. vadovavo Maironio lituanistinei mokyklai Toronte. Tuometinis LB Švietimo tarybos pirmininkas Jeronimas Ignatonis pasikvietė J. Širką į Chicagą. Nuo čia ir prasidėjo Kristijono Donelaičio gyvavimo pradžia.

Per savo gyvavimo trisdešimtmetį Kr. Donelaičio mokyklos yra išleidusios daug ir stiprių abiturientų, kurie ir šiandien tęsia lietuvišką veiklą įvairiose organizacijose, užima vadovaujančias pozicijas. Mokiniai nuolatos papildo eiles ir mielai laukiami lietuvių Pedagoginiame institute. Jau pasidarė tradicija, kad buvę mokiniai, baigę Pedagoginį institutą, sugrįžta į Kr. Donelaičio mokyklą ir įsijungia į darnią mokytojų šeimą. Tokia graži tradicija direktoriui J. Širkai ir visiems mokytojams suteikia garbę ir pasididžiavimą, pajuntant savo vaisių rezultatus. Todėl jie visados yra laukiami ir mielai priimami. Mokiniai yra ištisai raginami reikštis spaudoje ir jiems yra pavedami aprašyti spaudoje įvykius.

Mokyklos išleidžia mokinių laikraštėlį „Pirmieji žingsniai', kuris išeina 4 kartus per metus. Laikraštėliai išeina gražiai apipavidalinti pačių mokinių piešinėliais, jų rašinėliais, įvairiomis nuotraukomis. Šis laikraštėlis yra išleidžiamas žemesniosios mokyklos. Aukštesnioji išleidžia mokyklų metraštį, kuriame taip pat įdėdami mokinių geriausi darbai, nuotraukos, eilėraščiai ir straipsniai surišti su svarbesniais įvykiais.

Kr. Donelaičio mokyklos ruošia Kalėdų eglutes, iškilmingai pamini Vasario 16 dieną, ruošia mokinių piešinių ir straipsnių premijuojamus konkursus. Aukštesniosios V klasės mokiniai paruošia geografijos albumų konkursus, kuriuose sudėlioti Lietuvos vaizdai, įvairios nuotraukos, Lietuvos gintaro gabalėliai, žiupsneliai smėlio ir žemės, viskas meniškai ir skirtingai apipavidalinta. Dažnai yra kviečiami rašytojai, mokiniai yra aktyvūs išeivijos visuomeniniame gyvenime. Dažnai jie yra kviečiami atlikti programas įvairiuose renginiuose. Tad mokyklų veikla yra labai plati ir įvairi.

Negalima nepaminėti tėvų komiteto, kuris visados buvo stiprus ramstis mokykloms. Tėvų komitetas organizuoja kasmet madų parodas, kurios praeina visados su pasisekimu ir papildo mokyklų iždą. Jis rūpinasi mokyklų finansiniais reikalais ir glaudžiai bendradarbiauja su mokyklų vadovybe. Keitėsi tėvų komitetai, tik Birutė Pabedinskienė, iždininkė, vis likdavo ir sąžiningai tvarkė mokyklų finansinius reikalus ištisus 20 m. Šių metų tėvų komiteto pirmininkas yra Rimantas Dumbrys, kuris su darniu tėvų komitetu nuoširdžiai talkininkauja mokykloms.

Kr. Donelaičio mokyklos savo trisdešimties metų garbingą jubiliejų ruošiasi atšvęsti balandžio 8 d. 7 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Jo metu bus pagerbti mokytojai, apžvelgta mokyklų veikla, meninė programa, vakarienė ir šokiai. Iškilmingą minėjimą su akademija praves dr. Leonas Kriaučeliūnas, kuris jau 3 kartą praveda jas mokyklų jubiliejinėse šventėse.

Gegužės pabaigoje bus išleistas sukaktuvinis leidinys, sujungtas su 23 abiturientų laidos metraščiu, kuriame bus sutraukta, bet iškilmingai atvaizduotas mūsų mokyklų nužengtas kelias ir atlikti darbai. Kviečiame dalyvauti šio leidinio rėmėju. Tai galima atlikti sveikinant Kr. Donelaičio mokyklas leidinio puslapiuose.

Per eilę metų mokytojams, o taip pat ir tėveliams teko labai sunkus uždavinys, skiepijant meilę Lietuvai, lietuvių kalbai. Kalbėjome apie kraštą, apie būsimą ir vėl laisvą Lietuvą ir kartais net patys tuo netikėjome, bet vis tiek nesustojome kalbėję. Gal dėl tos priežasties sumažėjo ir mokinių skaičiai, nes tėveliai patys jau ėmė galvoti, kad reikia užmiršti Lietuvą, nes ji jau niekad nebus laisva ir sustoti svajoti. Tačiau šiandieną, kada taip netikėtai viskas pasuko kita kryptimi ir poeto pradininko Kr. Donelaičio žodžiais kalbant „jau saulelė vėl atkopdama budina svietą..." taip tegul ta bundanti saulelė budina mūsų širdis. Dabar mums reikia su nauju įkvėpimu, naujomis viltimis, grįžti į mokyklas, puoselėti lietuvių kalbą, nes Lietuvoje dega naujas žiburys, naujas gyvenimo posūkis ir jiems mes padėsime, išlikdami lietuviais.

Iš anksto dėkojame už jūsų paramą lietuviškajam švietimui. Su viltimi ir ryžtu įžengiame į ketvirtąjį savo darbo dešimtmetį Kristijono Donelaičio mokyklose.

Nijolė Nausėdienė

VASARIO 16-TOJI BRIDGEPORTE

Šiemet Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 71 metų sukaktį organizavo Bridgeporte muz. E. P. Peručio atgaivinta Lietuvos Vyčių 16 kuopa. Vasario 12 d. prieš 8 val. į Šv. Jurgio bažnyčią pamaldoms susirinko daugiau kaip 100 asmenų. Matėsi ir iš tolimesnių kolonijų lietuvių. Šv. Mišias laikė kun. Alban J. Kishkunas. Skaitinius skaitė muz. E. P. Perutis. Šv. Mišių metu parapijos choras giedojo, muz. A. R. Martin vargonais grojant, giesmes: „Jėzau Kristaus maloniausias", „Alyvų daržely", „Jėzau ateiki pas mane" ir Lietuvos himną.

Šv. Mišioms pasibaigus, Vyčių 16 kuopos sekretorė A. Rainienė pakvietė šv. Mišių dalyvius į klebonijos posėdžių salę akademinei daliai ir vaišėms. Minėjime dalyvavo apie 40 asmenų. Vaišėms stalai buvo padengti gražiomis staltiesėmis, įvairiaspalvėmis gėlėmis ir skaniai paruoštais valgiais. Minėjimo dalyviams skaniai pasisotinus, akademinį Vasario 16 minėjimą atidarė kuopos pirmininkas E. P. Perutis, pakviesdamas visuomenininkę Ritą Dapkutę paskaitai. Ji kalbėjo angliškai. Pasakojo, kad vasario 16 d. ok. Lietuvoje švęs Lietuvos atkūrimo 71 metų sukaktį, kurios 48 metus tarybinė valdžia neleido švęsti. Ji pasakojo, kad 1988 m. vasario 16-toji Vilniuje buvo beveik karo stovis, visur budėjo milicija, bet jaunimas ir tūkstančiai lietuvių demonstruodami stipriai pasisakė prieš komunistų įvykdytą okupaciją. Trumpai apibūdino Lietuvos Sąjūdžio gimimą, apie jos dalyvavimą jo veikloje ir apie jai įgaliojimą steigti sąjūdžio informacinį skyrių Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Buvo keli paklausimai. Į juos prelegentė išsamiai atsakė, o klausytojai ilgu plojimu pareiškė jai padėką.

Po paskaitos minėjimo dalyviai dalinosi paskaitos įspūdžiais, laisvėjančios ok. Lietuvos problemomis. Kalbėjosi, kaip ilgiau parapijoje išlaikyti lietuvišką žodį. Dėkojo Vyčių 16 kuopos valdybai, ypač jos pirmininkui E. P. Peručiui. Dėkojo už turiningai pravestą Vasario 16-tosios minėjimą.

Mes turime juos remti, lankydami jų rengiamus religinius, kultūrinius renginius ir paremti jų turiningą veiklą piniginė auka.

Vincas Urbonas

Montessori mokyklėlių surengtoje madų parodoje modeliuotojos ir organizatorės, atstovaujančios Vaikų nameliams ir Žiburėliui.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Žurnalistų sąjungos narių dėmesiui. Lietuvių Žurnalistų sąjungos speciali komisija, kurios pareiga parinkti šių metų žurnalisto premijai kandidatą, nori per spaudą priminti sąjungos nariams, kad premijai kandidatų siūlymo terminas yra š.m. balandžio 15 dieną. Jei kas iš kolegų dar norėtų pasiūlyti premijai kandidatą-tę, prašome siūlymą pasiųsti pirm. A. Kučiui, 1448 Star Lane, Lemont, Illinois 60439. Primename, kad ir siūlytojas ir kandidatas turi būti L.Ž. s-gos nariai. **R. K. Vidžiūnienė,** L.Ž. s-gos pirm.

— „Lazdynas", Rochesterio tautinių šokių ansamblis, kuriam vadovauja ilgametė šokių darbuotoja Jadvyga Reginienė ir jauna vadovė Rūta Manoenko, šį pavasarį dalyvaus vakarinės New Yorko valstijos šokių varžybose. Į šią „mažą šokių olimpiadą", apimančią septynias šokio sritis, yra sukviesta pirmaujančios šokių studijos ir tautiniai ansambliai.

— Nuo šių metų sausio 1 d. Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone pradėjo eiti pareigas Margarita Samaitienė raštinės vedėjos titulu. Jos didelė patirtis bus svarbi paspirtis pasiuntinybės darbams. Nuo vasario 1 d. į Pasiuntinybės tarnautojų eiles įstojo Emilija Sakadolskienė, kuri ypač rūpinsis kultūriniais reikalais.

— A. a. Antanas J. Paulius, 92 metų amžiaus, mirė Los Angeles sausio 24 d. Nuliūdime liko žmona Antanina ir dvi dukros.

— A.a. Feliksas A. Karalius 67 metų amžiaus, vasario 22 d. savo bute rastas negyvas. Nuliūdime liko sūnus Vitalis Jonas.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.